GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSELERİ

TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI

GİTAR
DERS KİTABI

9. SINIF

Yazarlar

Göksenin ÇELİKKANAT
Mehmet Atilla GÖNÜL

DEVLET KİTAPLARI
ÜÇÜNCÜ BASKI
....., 2012

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI…….....: 4927
DERS KİTAPLARI DİZİSİ…….....: 1480

12.?.Y.0002.4051

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin soru ve şekilleri ile kitapta yer alan notalar kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör
Ender Hulusi BİLGE

Dil Uzmanı
Nevin ÇELİK

Program Geliştirme Uzmanı
Talip AYDEMİR

Rehberlik Uzmanı
Serap ÖZÜDOĞRU

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
İsmail ŞENER

Görsel Tasarım Uzmanı
Suat GÜNEY

ISBN 978-975-11-3446-2

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 28.05.2010 gün ve 44 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 19.03.2012 gün ve 3398 sayılı yazısı ile üçüncü defa 541 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar-ki şahadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan, İlâhi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

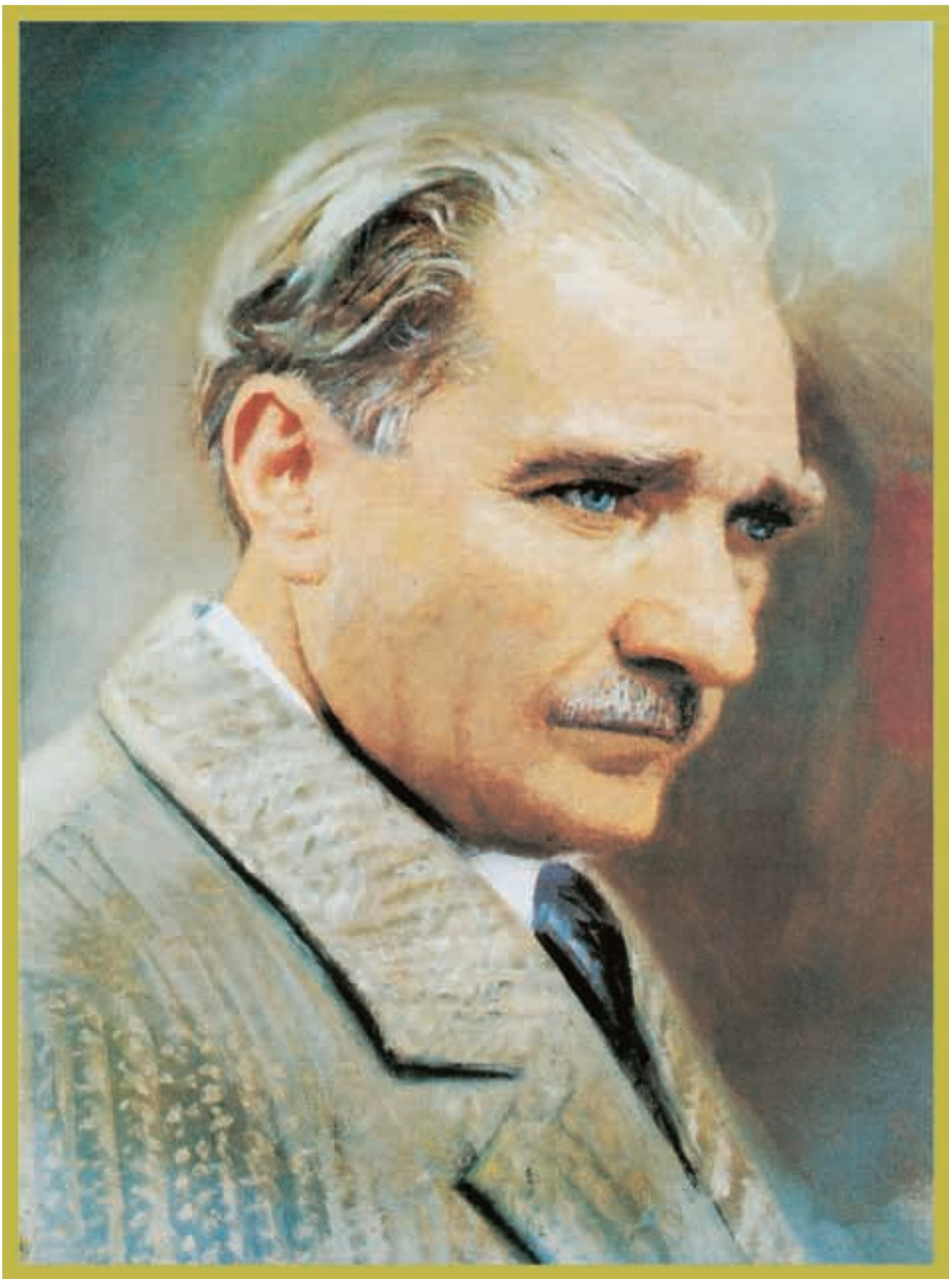
Mehmet Âkif ERSOY

ATATÜRK'ÜN
GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok nâmüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

“Kalbimizin üzerine yaslayarak çaldığımız tek enstrüman gitardır...”

Andres SEGOVIA

İÇİNDEKİLER

ÖĞRENME ALANI
GİTAR ÇALMANIN TEMELLERİ

1. Ünite
Gitarın Tarihçesi ve Temel Ögeleri.....15
1. Gitarın Tarihçesi.....15
2. Gitarın Yapısı ve Bölümleri.....17
3. Tırnaklar ve Bakımı.....18
4. Gitar Müziği Yazımında Kullanılan Temel İşaretler.....20
Ölçme ve Değerlendirme.....21

2. Ünite
Gitar Çalmada Oturuş, Tutuş ve Sağ El Tekniği.....22
1. Gitarla Oturuş ve Gitarı Tutuş.....22
2. Sağ El Tekniği.....24
3. Desteksiz Vuruş (Tirando Tekniği).....25
4. Arpej Tekniği.....32
Ölçme ve Değerlendirme.....34

3. Ünite
Sol El Tekniği ve Sağ El ile Uyumu.....35
1. Sol El Tekniği.....35
2. Sol Elde Bağımsızlaştırma Çalışmaları.....37
3. Gitar Çalmada Sağ ve Sol Elin Uyumu.....39
Ölçme ve Değerlendirme.....41

4. Ünite
I. Pozisyon.....42
1. Destekli Vuruş (Apoyando Tekniği).....42
2. I. Pozisyonda Tizler.....45
3. I. Pozisyonda Baslar.....49
4. I. Pozisyonda Çift Ses Çalışmaları.....52
Ölçme ve Değerlendirme.....56

5. Ünite
İki Partili (Bas-Ezgi Partisi) Gitar Müziği.....57
1. Bas Partisi Tutan Ses, Ezgi Partisi Yürüyücü Olan Çalışmalar.....57
2. Ezgi Partisi Tutan Ses, Bas Partisi Yürüyücü Olan Çalışmalar.....59
3. Her İki Partide Yürüyücü Çalışmalar.....60
Ölçme ve Değerlendirme.....62

6. Ünite
Gitarda Teknikler.....63
1. Bağlı (Legato) Çalma Teknikleri.....63
a. Çıkıcı Bağ.....63
b. İnici Bağ.....65
Ölçme ve Değerlendirme.....70

ÖĞRENME ALANI
DİZİLER, KADANSLAR, ETÜTLER, ESERLER

1. Ünite
Do Majör Dizi, Kadans, Etüt, Eser.....73
1. Do Majör Dizi Çalışmaları.....73
2. Do Majör Tonunda Kadanslar.....74
3. Do Majör Tonunda Etütler.....75
4. Do Majör Tonunda Eserler.....76
Ölçme ve Değerlendirme.....79

2. Ünite
La Minör Dizi, Kadans, Etüt, Eser.....80
1. La Minör Dizi Çalışmaları.....80
2. La Minör Tonunda Kadanslar 81
3. La Minör Tonunda Etütler.....81
4. La Minör Tonunda Eserler.....82
Ölçme ve Değerlendirme.....83

3. Ünite
Sol Majör Dizi, Kadans, Etüt, Eser.....84
1. Sol Majör Dizi Çalışmaları.....84
2. Sol Majör Tonunda Kadanslar 85
3. Sol Majör Tonunda Etütler.....85
4. Sol Majör Tonunda Eserler.....86
Ölçme ve Değerlendirme.....89

4. Ünite
Mi Minör Dizi, Kadans, Etüt, Eser.....90
1. Mi Minör Dizi Çalışmaları.....90
2. Mi Minör Tonunda Kadanslar 91
3. Mi Minör Tonunda Etütler.....91
4. Mi Minör Tonunda Eserler.....92
Ölçme ve Değerlendirme.....93

5. Ünite
Rast Makamında Dizi, Etüt, Eser.....94
1. Rast Makamı Dizi Çalışmaları.....94
2. Rast Makamında Etütler.....95
3. Rast Makamında Eserler.....96
Ölçme ve Değerlendirme,,.....97

6. Ünite
Fa Majör Dizi, Kadans, Etüt, Eser.....98
1. Fa Majör Dizi Çalışmaları.....98
2. Fa Majör Tonunda Kadanslar 99
3. Fa Majör Tonunda Etütler.....99
4. Fa Majör Tonunda Eserler.....101
Ölçme ve Değerlendirme.....103

7. Ünite
Re Minör Dizi, Kadans, Etüt, Eser.....104
1. Re Minör Dizi Çalışmaları.....104
2. Re Minör Tonunda Kadanslar.....105
3. Re Minör Tonunda Etütler.....105
4. Re Minör Tonunda Eserler.....106
Ölçme ve Değerlendirme.....107

8. Ünite
Kürdi Makamında Dizi, Etüt, Eser.....108
1. Kürdi Makamı Dizi Çalışmaları.....108
2. Kürdi Makamında Etütler.....109
3. Kürdi Makamında Eserler.....109
Ölçme ve Değerlendirme.....110

9. Ünite
Hüseyni Makamında Dizi, Etüt, Eser.....111
1. Hüseyni Makamı Dizi Çalışmaları.....111
2. Hüseyni Makamında Etütler.....112
3. Hüseyni Makamında Eserler.....113
Ölçme ve Değerlendirme.....114

ÖĞRENME ALANI
GİTAR MÜZİĞİNDE DÖNEMLER

Ünite
Rönesans Dönemi.....117
1. Rönesans Döneminin Müziksel Biçim Özellikleri.....117
2. Rönesans Dönemi Bestecileri.....120
3. Rönesans Dönemi Eserleri.....122
Ölçme ve Değerlendirme.....128

ÖĞRENME ALANI
GİTAR DAĞARCIĞI

Ünite
Uygulama, Geliştirme ve Sergileme Dağarcığı.....131
1. Öğrenilen Tüm Teknik ve Teorik Bilgilere Uygun Etüt Çalışması.....131
2. Öğrenilen Tüm Teknik ve Teorik Bilgilere Uygun Eser Çalışması.....134

1. Ek: Öz Değerlendirme Formu.....144
2. Ek: Öğrenci Gözlem Formu.....145

Terimler Sözlüğü.....146
Kaynakça.....147

KİTABIMIZI TANIYALIM

Hazırlık Çalışmaları

Bu bölüm yeni bilgilerin öğrenilmesi amacıyla ön bilgilerin harekete geçirilmesini, konunun sezdirilmesini amaçlar.

Etkinlik

Sınıf içinde öğrencilerin konunun işlenişine etkin katılımının sağlanmasını amaçlar.

Uyarı

Yapılan çalışmaya yönelik dikkat edilmesi gereken noktaları belirtir.

Ölçme ve Değerlendirme

Öğrencilerin ünite ile ilgili öğrendiklerini; çoktan seçmeli, açık uçlu, doğru - yanlış, eşleştirmeli ve boşluk doldurmalı sorularla değerlendirmeye yönelik bölümdür.

1. Ek: Öz Değerlendirme Formu

Her konu sonunda öğrencinin kendisini değerlendirmesi için konulmuştur.

2. Ek: Öğrenci Gözlem Formu

Yapılan etkinliklerde her bir öğrencinin öğretmen tarafından değerlendirilmesi için konulmuştur.

İSTİKLÂL MARŞI *

Söz:Mehmet Âkif ERSOY
Müzik:Osman Zeki ÜNGÖR

(*) İstiklâl Marşı'nın birinci sözlerini söylerken virgül (,), ikinci sözlerini söylerken ise yıldız (*) işaretlerinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

ÖĞRENME ALANI

GİTAR ÇALMANIN TEMELLERİ

1. Ünite
Gitarın Tarihçesi ve Temel Ögeleri

2. Ünite
Gitar Çalmada Oturuş, Tutuş ve Sağ El Tekniği

3. Ünite
Sol El Tekniği ve Sağ El İle Uyumu

4. Ünite
I. Pozisyon

5. Ünite
İki Partili (Bas- Ezgi Partisi) Gitar Müziği

6. Ünite
Gitarda Teknikler

1. ÜNİTE

Gitarın Tarihçesi ve Temel Ögeleri

Hazırlık Çalışmaları

1. Farklı gitar görsellerini bulup inceleyiniz.
2. Klasik gitar için yazılmış bir eserin notalarını bulup sınıfa getiriniz.
3. Bir gitar atölyesine giderek ya da sanal alan gezintisi yaparak gitar yapımıyla ilgili bilgi edininiz.

1. Gitarın Tarihçesi

Gitar günümüzdeki görünümüne yakın bir tarihte kavuşmuş olsa da gitara benzer telli çalgıların farklı coğrafyalarda yüzyıllardan beri kullanıldığı bilinmektedir.

MÖ 1000 yılında Mısır ve Babil medeniyetleri zamanında kullanıldığı belirtilen "lut" bu çalgılardan biridir.

Antik Mısır Dönemi müzisyenleri

Ülkemizde yapılan arkeolojik kazılarda da Hitit Medeniyetine ait, üzerinde perdeli ve telli bir çalgının resmedildiği bir rölyef bulunmuştur. 3300 yıllık olduğu belirtilen bu rölyef Ankara'daki Anadolu Medeniyetleri Müzesinde sergilenmektedir.

Rölyef, Ankara Anadolu Medeniyetler Müzesi

Gitara benzer çalgıların, Mısırlılardan eski Yunan ve Romalılara, 8 ve 9. yüzyıllarda da Arapların İspanya'yı fethiyle Avrupa'ya ulaştığı belirtilmektedir. "Guitarra morisca" (gitare moriska) ve "guitarra latina" (gitare latina) olarak bilinen bu çalgılar zamanla gelişerek "lavta" ve "vihuela" adlarını almışlardır.

lavta

vihuela

Etkinlik

Yukarıda verilen görselleri inceleyerek lavta ve vihuelanın gitara benzerliği konusundaki düşüncelerinizi paylaşınız.

İlerleyen yüzyıllarda ise modern gitarın en yakın örnekleri Avrupa'nın birçok yerine yayılmıştır. İspanya'da "Guitara Espanola" (İspanyol gitar) adını almış olan bu çalgı İspanyol çalgı yapımcısı Antonio Torres (Antonyo Torres)'in geliştirdiği ölçüler ve Francisco Tarrega (Fransisko Tarrega)'nın modern çalma biçimiyle 19. yüzyılın sonlarında esas formuna ve tekniğine kavuşmuştur.

1882 yapımı Torres gitar

Gitar, 20. yüzyılın ilk yarısından itibaren bir konser çalgısı olarak da değer kazanmaya başlamıştır. Virtüöz gitarist **Andres Segovia** (Andre Segovya), bu çalgının "çalışmaya değer bir enstruman" olarak tanınmasına katkı sağlayan, çağın önemli müzisyenlerindendir. Günümüz gitar repertuvarının oluşumunda onun diğer bestecilerle kurduğu iletişimin payı büyüktür.

Andres SEGOVIA (1893-1987)

2. Gitarın Yapısı ve Bölümleri

Gitarın büyük bir bölümü ağaçtan yapılır. Kullanılacak ağacın doğal bir yöntemle kurutulmuş olması gerekir. Genellikle tercih edilen ağaç türleri aşağıdaki gibidir.

Üst tabla: Ladin, sedir
Alt tabla ve yanlar: Gül
Sap: Maun
Tuşe: Abanoz

Diğer bölümlerin yapımında ise farklı madenler kullanılır.

Akort burguları: Pirinç, nikel vb.
Perde demirleri: Pirinç

Klasik gitarın alt üç teli (mi-si-sol) naylondan; üst üç teli (re-la-mi) ise ipek iplik üzerine çeşitli kalınlıkta sarılmış metal tellerden oluşmaktadır.

Etkinlik

Aşağıda verilen gitarın bölümlerini görsellerdeki boşluklara yazınız.

Baş,
Topuk,
Akort burgusu,
Birleştirme çıtası,
Üst eşik,
Sırt,
Perde demiri (fret),
Sap,
Perde,
Üst küçük kavis,
Alt küçük kavis,
Ses deliği,
Bel,
Roset,
Üst büyük kavis,
Alt büyük kavis,
Alt eşik,
Köprü,
Tabla

Günümüzde klasik gitarın dışında farklı müzik tarzlarında kullanılan gitar çeşitleri de bulunmaktadır.

Çelik telli akustik gitar

Düz göğüslü çelik telli elektro-akustik gitar

Bombeli göğüslü gitar

Masif gövdeli elektro gitar

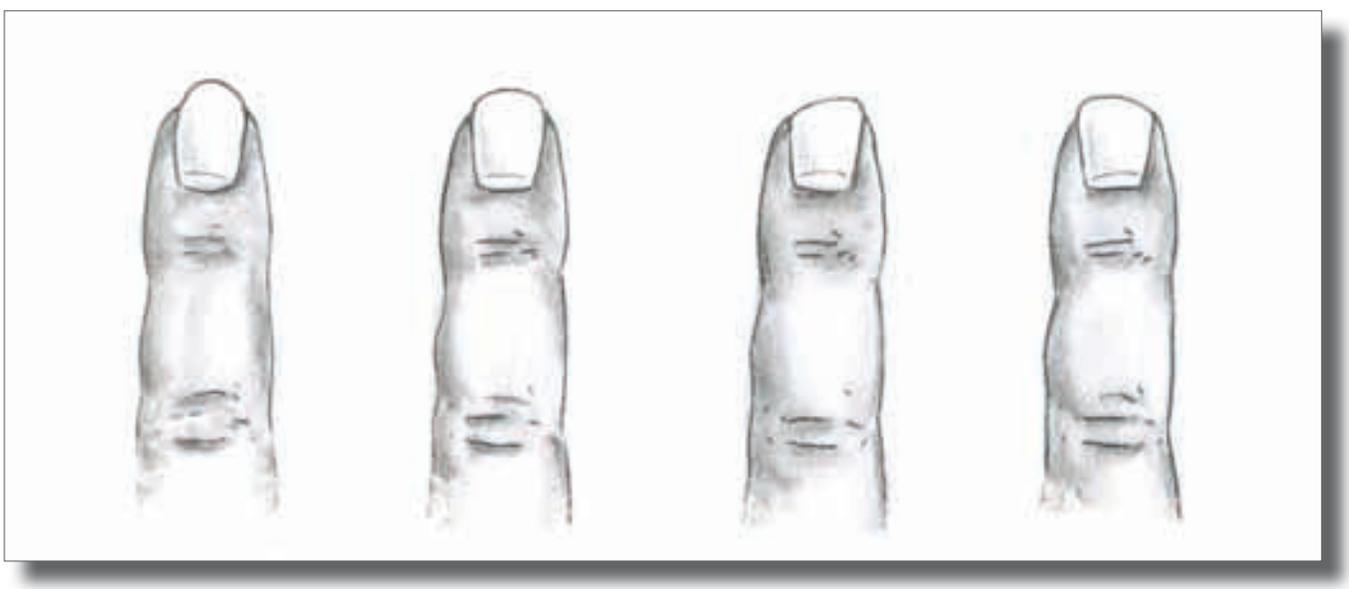
Bas gitar

3. Tırnaklar ve Bakımı

Gitarın tırnakla ya da tırnaksız çalınması gerektiğini belirten birçok metot bulunmaktadır; ancak sesin, parmağın etli kısmı ve tırnağın yardımı ile (tele ilk değen kısım parmak ucu, son değen kısım tırnak) üretildiği bir tekniğin yaygın olarak kullanıldığı söylenilebilir. Tırnağınızın uzunluğu, törpülenerek şekil verilmesi tırnak tipinize göre değişebilir. Bu, zamanla öğretmeninizle birlikte vereceğiniz bir karar olmalıdır.

Tırnakların yapısı ve bakımı sağ el tekniğinin gelişmesinde çok önemli bir yere sahiptir. Ayrıca herhangi bir dinleti öncesi kırılan tırnağınız, performansınızı beklenmedik ölçülerde etkileyecektir. Düzgün, bakımlı ve birbiriyle orantılı uzunlukta tırnaklarla çalışmalısınız.

Parmak uçlarının yapısına uygun tırnak şekillerini bulmak, ancak çeşitli alternatifleri deneyerek gerçekleşir. Kullanılan bazı tırnak şekilleri aşağıda gösterilmiştir.

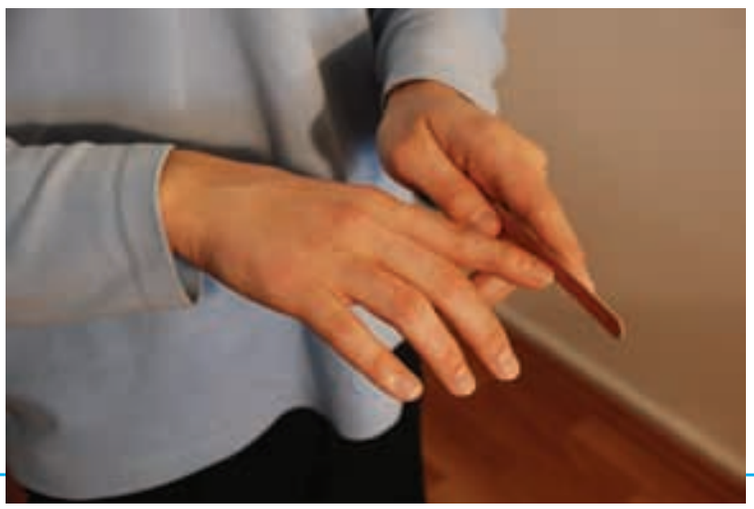

Etkinlik

Tırnağınızın bakımını üç aşamada gerçekleştiriniz.

1. Tırnağınızı biçimlendiriniz.

- Kısaltma ve şekil verme işlemini tırnak törpüsü ile yapınız.
- Törpüyü soldan sağa doğru tek yönde kullanınız.
- Çok keskin kenarlar oluşturmamaya özen gösteriniz.

Tırnak törpüleme

2. Tırnağınızın ucunda biriken küçük kalıntıları temizleyiniz.

- Tırnağınızın altındaki çapakları su zımparası (1200–2000 numara) ile temizleyiniz.

Zımpara ile temizlik

3. Tırnağınızın yüzeyini kayganlaştırınız.

- Bu işlem için eczanelerden temin edebileceğiniz dört yüzeyli hassas törpülerden yararlanınız.

Hassas törpü ile parlatma

Tırnak bakımınızı iki - üç günde bir yapınız.

4. Gitar Müziği Yazımında Kullanılan Temel İşaretler

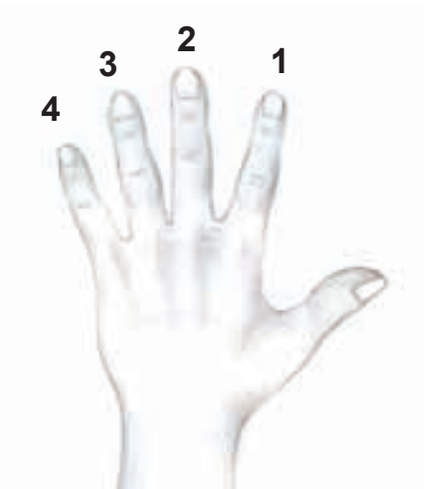
1. Etkinlik

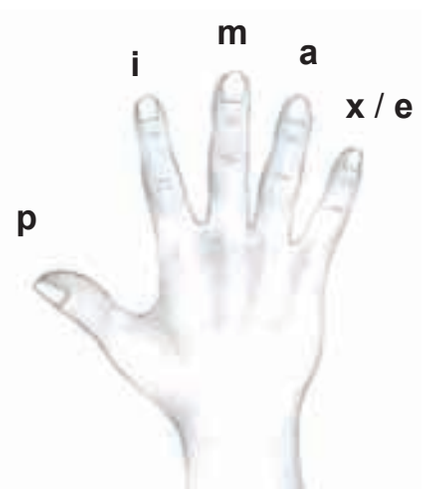
Hazırlık çalışmaları kapsamında sınıfa getirdiğiniz klasik gitar için yazılmış eser üzerinde notalar dışında neler görüyorsunuz? Bulgularınızı eserin üzerinde daire içine alarak paylaşınız.

Gitar müziği yazımında sağ ve sol elin kullanımı ile ilgili birtakım işaretler bulunur. Sol el parmakları rakamlarla, sağ el parmakları ise Latince isimlerinin baş harfleri ile adlandırılır.

Sol el: İşaret parmağı: **1**, Orta parmak: **2**, Yüzük parmağı: **3**, Serçe parmağı: **4**

Sağ el: Baş parmak: Pollex (polleks) **p**, İşaret parmağı: İndex (indeks) **i**, Orta parmak: Medius (mediyus) **m**, Yüzük parmağı: Annularis (anularis) **a**, Serçe parmak: **x** ya da **e**

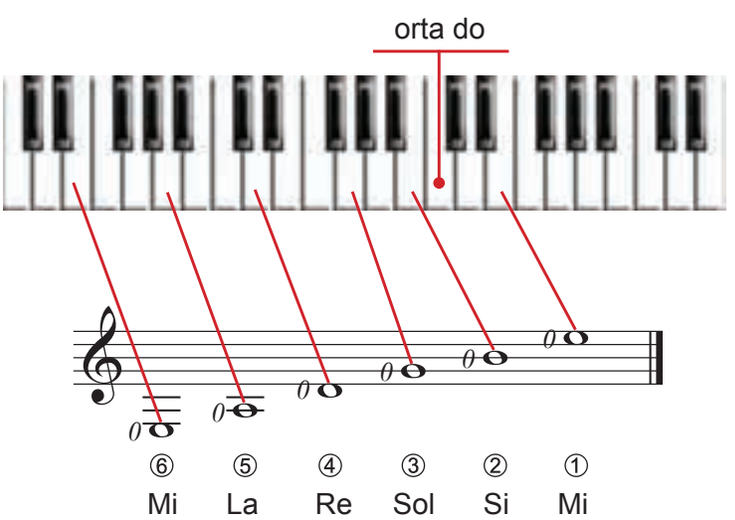

Perde numaraları Romen rakamları(I, IV… vb.) ile gösterilir. Daire içerisine alınmış rakamlar ise tel numaralarını belirtir. Gitarda teller aşağıdan yukarıya doğru numaralandırılır. “0” boş teli ifade eder. Sol el ile herhangi bir notaya basmaksızın gitarın doğal akordu ile tellerden elde edilen sese **boş tel** denir.

2. Etkinlik

Aşağıda verilen görselde boş tellerin piyano tuşesindeki karşılıkları gösterilmiştir. İnceleyiniz.

Ölçme ve Değerlendirme

1. Gitarın tarihsel gelişim sürecini düşünerek bu çalgının müzik tarihi içerisindeki önemini değerlendiriniz.

2. Aşağıda verilen gitarın kökeni ve gelişimi hakkındaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

A) Telli çalgıların kökeni 3300 yıl öncesine dayanmaktadır.
B) Gitarın öncüsü sayılabilecek telli çalgılar Mısır, Babil ve Hitit medeniyetlerinde kullanılmıştır.
C) Gitara benzer çalgıların Avrupa ile tanışmasında Arapların etkisi olmuştur.
D) Antonio Torres'in belirlediği ölçülerle gitar bugünkü görünümüne 12. yüzyılda kavuşmuştur.
E) İspanya; çalgı yapımcıları, besteci ve müzisyenleri ile gitarın gelişimine katkısı olan bir ülkedir.

3. Yukarıdaki gitar görsellerinde 1'den 5'e kadar numaralanmış bölümlerin isimleri aşağıdakilerden hangisinde doğru sıralama ile verilmiştir?

A) Birleştirme çıtası, köprü, perde, topuk, üst eşik
B) Birleştirme çıtası, perde, köprü, üst eşik, topuk
C) Köprü, perde, üst eşik, topuk, birleştirme çıtası
D) Üst eşik, topuk, köprü, perde, birleştirme çıtası
E) Üst eşik, perde, köprü, topuk, birleştirme çıtası

4. Aşağıdakilerden hangisi gitar müziği yazımında kullanılan temel işaretlerden değildir?

A) 5 B) i C) V D) 0 E) ④

5. Gitar müziği yazımında sağ el yüzük parmağı aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

A) p B) a C) m D) 3 E) e

Aşağıdaki cümlelerin karşısına bilgiler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

6. Gitarın tellerinin ses tablası üzerinde bağlandığı bölüme roset denir. ( )

7. Gitar müziği yazımında sol el işaret parmağı "i" harfi ile adlandırılır. ( )

8. Tırnaklara verilecek şekil sağ el tekniğinin gelişmesinde önemli bir etkendir. ( )

9. Tırnak bakımını iki-üç haftada bir yapmak gerekir. ( )

10. Birbiriyle orantılı uzunluktaki tırnaklarla çalışmak gerekir. ( )

2. ÜNİTE

Gitar Çalmada Oturuş, Tutuş ve Sağ El Tekniği

Hazırlık Çalışması

Bir gitar konserindeki gitaristin sağ elini gözlemleyiniz.

1. Gitarla Oturuş ve Gitarı Tutuş

İyi gitar çalabilmenin temel başlangıç noktası, oturuş ve tutuş bakımından doğal, rahat bir çalma pozisyonunun doğru uygulanmasına dayanır. Gitarın doğru tutulmaması ya da uygun olmayan bir oturuş, parmakların hareketini olumsuz etkileyeceği gibi sırt ve omuzda da zamanla ağrılara sebep olabilir.

Etkinlik

Gitarla oturuş ve gitarı tutuş çalışmalarında aşağıdaki aşamaları sırası ile uygulayınız.

1. Sandalyenin ön kısmına vücudunuz dik, bacaklarınız açık ve sağ ayağınız hafif geride basılı olarak oturunuz.

2. Sandalyenin sol ayağının yaklaşık 15–20 cm ilerisine koyacağınız ayak sehpasına sol ayağınızı yerleştiriniz.

3. Gitarınızın belini sol bacağınızın üstüne yerleştiriniz (**birinci destek noktası**). Sağ bacağınız (**ikinci destek noktası**) ve göğsünüzle (**üçüncü destek noktası**) gitarınızı sabitleyiniz. Sağ ön kolunuzu (**dördüncü destek noktası**), dirseğinizin yaklaşık 7–10 cm ilerisinden, gitarın üst büyük kavisine yerleştiriniz. Gitarınızın baş kısmının göz hizanızda ve sapının yere 45 derecelik bir açıyla durmasına dikkat ediniz. Bu açıyı, gitar ayaklığınızı yükseltip alçaltarak yapabilirsiniz.

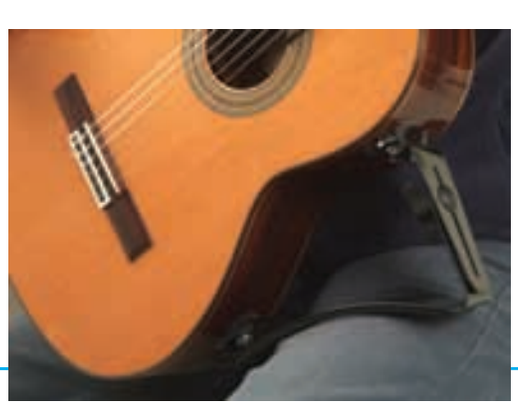
Destek noktaları

Oturuş ve tutuş çalışmalarınızı gözlemleyebilmeniz için bir ayna önünde çalışınız.

Günümüzde ayak sehpası kullanmak yerine sol ayağı yere düz basarken gitarı yükseltmeye yarayan çeşitli aletler de kullanılmaktadır. Görsellerde verilen “dynarette” ve “ergoplay” isimli aletler en sık tercih edilenlerdir.

Dynarette

Ergoplay

2. Sağ El Tekniği

1. Etkinlik

Bir sandalyeye oturunuz. Kolunuzu sandalyenin kolluğuna ön koldan koyup serbest bırakınız. Bileğinizin aldığı duruşu paylaşınız.

2. Etkinlik

Bileğinizin aldığı bu duruşu koruyarak el ve avuç içinizi yuvarlak bir cismi kavrar şekilde hafifçe kapatınız. Baş parmağınızı gitarınızın ses deliğinin orta hizasında, altıncı telin üstüne yerleştiriniz.

Baş parmağınız; her zaman diğer parmaklarınızın önünde, eklemden aşağı kıvrılmadan kavisli bir şekilde durmalıdır.

3. Etkinlik

"i" parmağınızı birinci, "m" parmağınızı ikinci ve "a" parmağınızı da üçüncü telin altına yerleştiriniz. Parmaklarınızı ses deliğinin sağında hafif sağa dönük, sol tarafları tele değecek şekilde tutunuz. "x" parmağınızı ses tablasına dokundurmadan "i m a" parmaklarınızın yanında tutunuz.

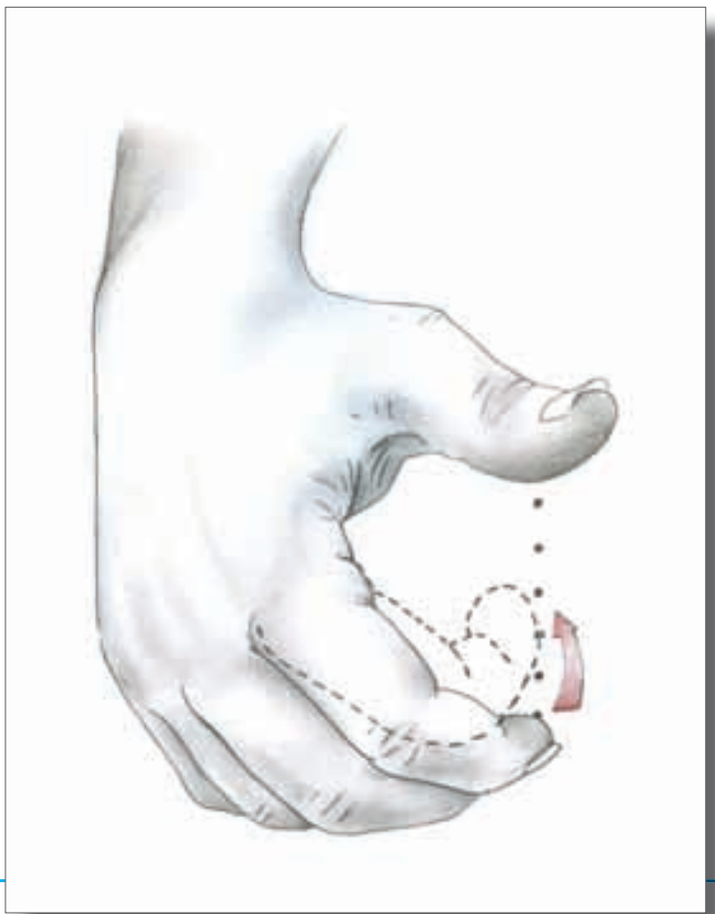

Baş parmağınızla diğer parmaklarınızın birlikteki görünümü çarpı (x) işaretini oluşturmalıdır.

3. Desteksiz Vuruş (Tirando Tekniği)

Tirando bir ses üretim tekniğidir. Çift sesler, akorlar, arpejler bu teknikle çalındığı için çok sık kullanılır.

Tirando tekniği; “i m a” parmaklarıyla ilgili tellerin çekilmesi ve üstteki tele dokunmadan avuç içine doğru yönelmesi ile uygulanır. Parmak, ana eklem (parmağın elle birleştiği eklem) ve diğer iki eklemin hareketinden yararlanarak teli çeker. Aynı parmak arka arkaya kullanılmaz.

“i m a” parmaklarının hareketi

“p” parmağının hareketinde ise elin pozisyonu gereği tel yukarıdan aşağı doğru çekilir. Parmak vuruşu, ilgili parmağın ana eklemi ile birinci ekleminden kırılmadan gerçekleştirilir. Vuruş; bir daire çizer şekilde, alttaki tele dokunmadan, “i m a” parmaklarının dışında tamamlanır.

“p” parmağının hareketi

Tirando tekniğini uygularken bileğinizin veya elinizin hareket etmemesine özen göstermelisiniz.

a. Mi-Si-Sol Tellerinde “i m a” Parmakları ile Çalışmalar

Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları belirtilen parmak sıralamalarına dikkat ederek çalınız.

Birinci ve ikinci alıştırmalardaki notaların altında yazan sayılar vuruş sayılarını göstermektedir. Sesli bir şekilde sayarak çalınız.

Gitarın birinci boş telinden elde edilen “mi” sesi, portenin dördüncü aralığına yazılır.

1. Alıştırma

Gitarın ikinci boş telinden elde edilen “si” sesi, portenin üçüncü çizgisine yazılır.

2. Alıştırma

Gitarın üçüncü boş telinden elde edilen “sol” sesi, portenin ikinci çizgisine yazılır.

3. Alıştırma

4. Alıştırma

5. Alıştırma

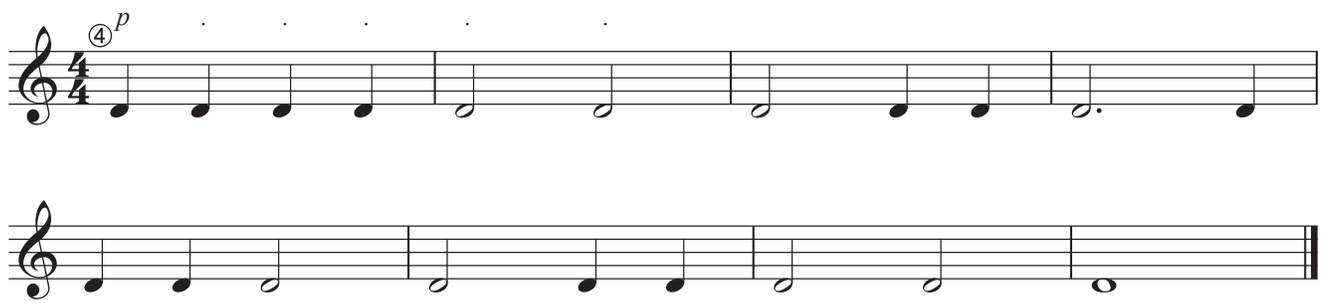
b. Re-La-Mi Tellerinde “p” Parmağı ile Çalışmalar

1. Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları “p” parmağınızı kullanarak çalınız.

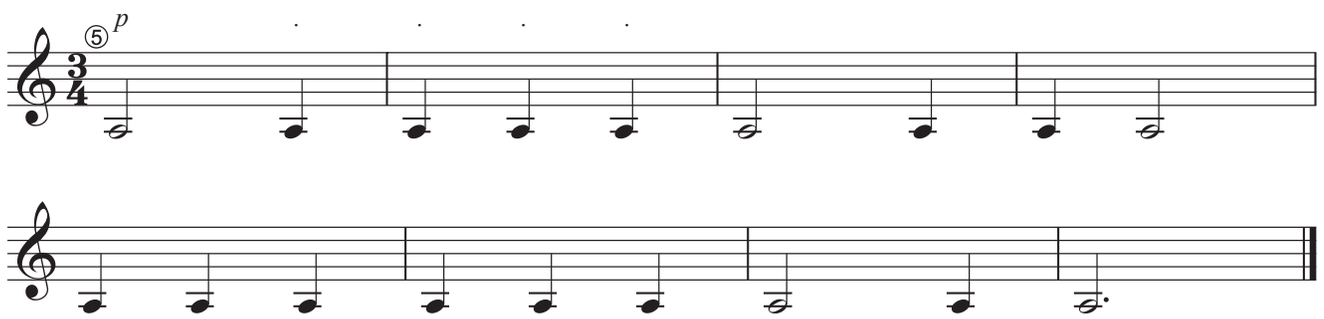
Gitarın dördüncü boş telinden elde edilen “re” sesi, portenin birinci çizgisinin altına yazılır.

1. Alıştırma

Gitarın beşinci boş telinden elde edilen “la” sesi, portenin altındaki ikinci ek çizgiye yazılır.

2. Alıştırma

Gitarın altıncı boş telinden elde edilen “mi” sesi, portenin altındaki üçüncü ek çizginin altına yazılır.

3. Alıştırma

2. Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları 1. telde "a", 2. telde "m", 3. telde "i", 4, 5 ve 6. tellerde ise "p" parmağınızı kullanarak çalınız.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

3. Alıştırma

c. Çift Ses, Üç Ses ve Dört Ses Çalışmaları

Çok seslilik gitar müziğinin vazgeçilmez bir unsurudur. Yazılan eserler genellikle bu yapı üzerine kurulur. Çok sesli çalışmalarda üst üste yazılan notalar aynı anda çalınır. Sağ el parmaklarını ifade eden harfler aşağıdan yukarıya doğru okunur.

Çift sesli çalışmalar

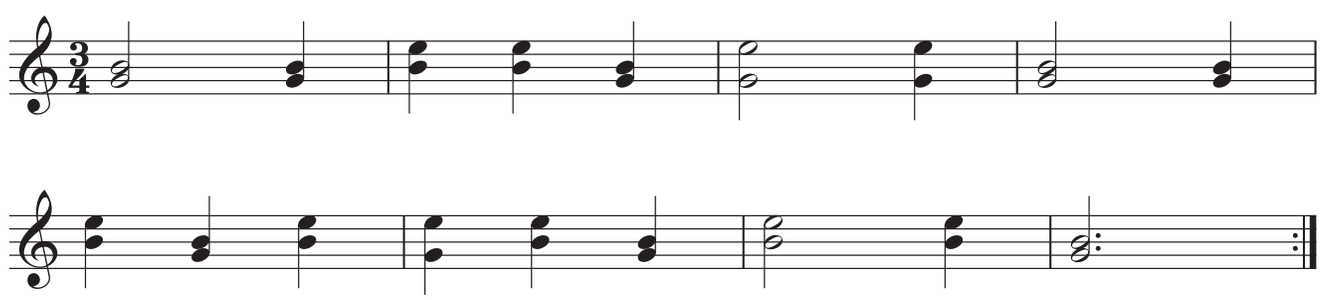
1. Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları çift sesleri eşit duyurmaya dikkat ederek çalınız.

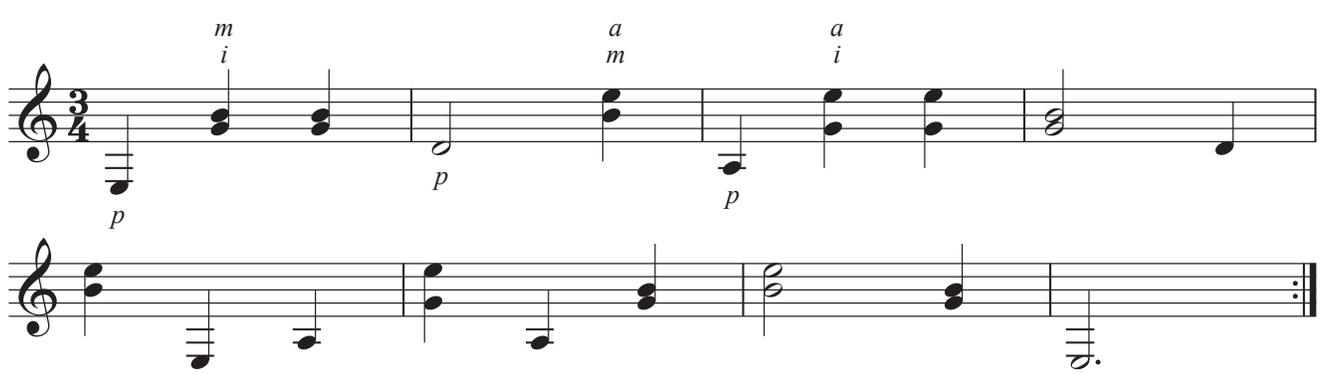
1. Alıştırma

2. Alıştırma

3. Alıştırma

Üç sesli çalışmalar

Müzikal açıdan birbirleriyle uyumlu en az üç sesin aynı anda tınlamasına **akor** denir.

2. Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları akor seslerini eşit duyurmaya dikkat ederek çalınız.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

3. Alıştırma

Dört sesli çalışmalar

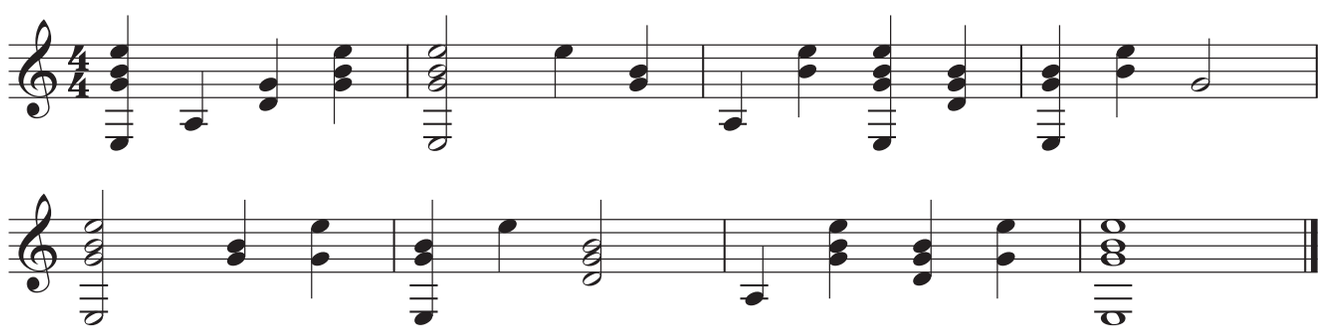
3. Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları dört sesli akorları oluşturan her bir sesi eşit duyurmaya dikkat ederek çalınız.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

4. Arpej Tekniği

Arpej, akoru oluşturan seslerin art arda (melodik olarak) çalınması tekniğine verilen isimdir. Tirando tekniği ile seslendirilir. Bu teknikte her bir parmak farklı bir telde görevlidir. Parmak sıralamaları arpej türlerine göre farklılıklar gösterebilir.

Akor Arpej

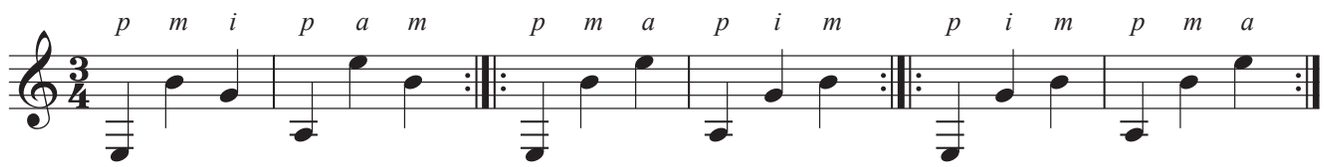
Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları tirando tekniği ile 1. telde "a", 2. telde "m", 3. telde "i", 4, 5 ve 6. tellerde ise "p" parmağınızı kullanarak çalınız.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

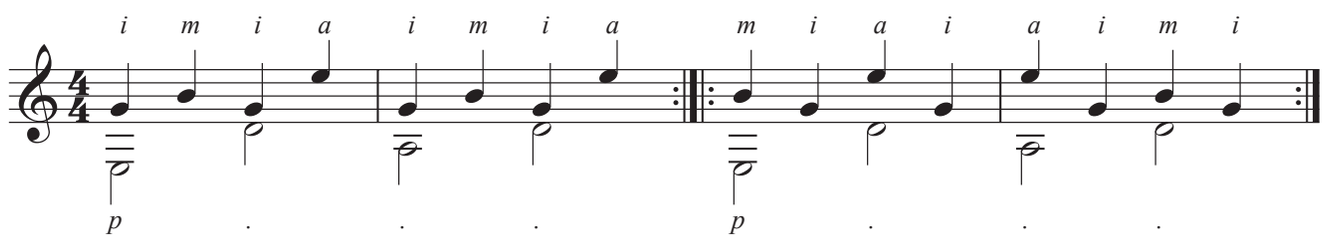
a. İki Partili Gitar Müziği

Parti, çok sesli müziği oluşturan her bir ses grubuna verilen isimdir. İki partili gitar müziğinde partiler üst üste yazılır. Üst partinin nota sapları yukarı, alt partinin nota sapları ise aşağı yönde çekilir.

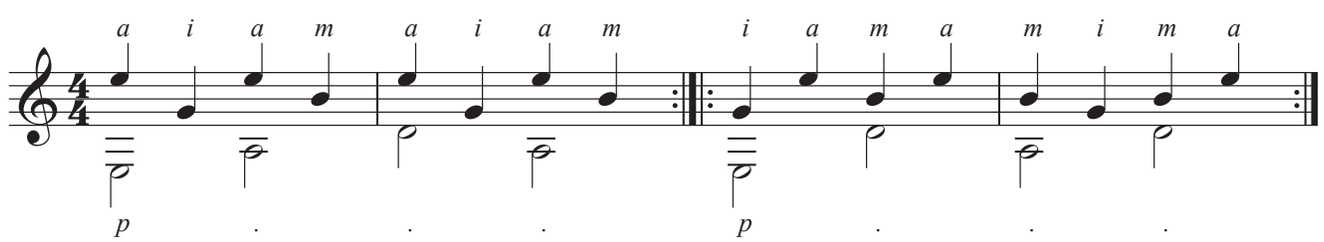
Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları tirando tekniği ile yavaş bir tempoda akıcı hâle gelinceye kadar çalınız.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

Ölçme ve Değerlendirme

1. Aşağıdakilerden hangisi gitar tutuşundaki destek noktalarından biri değildir?

A) Sol el B) Sol bacak C) Sağ bacak D) Göğüs E) Sağ ön kol

2. Sağ eli teller üzerine yerleştirirken aşağıdakilerden hangisi yapılmamalıdır?

A) Bilek rahat bir şekilde durmalıdır.
B) Parmaklar sol tarafları tele değecek şekilde tutulmalıdır.
C) "X" parmağı ses tablasından destek almalıdır.
D) El ve avuç içi yuvarlak bir cismi kavrar şekilde durmalıdır.
E) Baş parmak diğer parmakların önünde durmalıdır.

3. Arpej çalarken tirando tekniği kullanılmasının sebebi ne olabilir? Açıklayınız.

4. Aşağıdakilerden hangisi arpej tekniğinin bir özelliği değildir?

A) Sağ el tekniğidir.
B) Akoru oluşturan sesler aynı anda çalınır.
C) Tirando tekniği ile seslendirilir.
D) Her bir parmak farklı bir telde görevlidir.
E) Parmak sıralamaları farklılıklar gösterebilir.

5. Tirando tekniğinde "i m a" parmaklarının teli çekiş hareketi nasıl olmalıdır? Açıklayınız.

Aşağıdaki noktalı yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

6. "i" parmağının teli çektikten sonra üst tele dokunmadan avuç içine doğru yönelmesi ile uygulanan tekniğe ..... denir.

7. Üst üste yazılan notalar ..... çekilerek çalınır.

8. Müzikal açıdan birbirleriyle uyumlu en az üç sesin aynı anda tınlamasına ..... denir.

3. ÜNİTE

Sol El Tekniği ve Sağ El ile Uyumu

Hazırlık Çalışması

Bir gitar konserindeki gitaristin sol elini gözlemleyiniz.

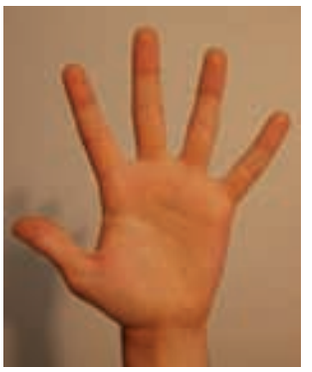
1. Sol El Tekniği

Sol el parmaklarından; işaret parmağının 1, orta parmağın 2, yüzük parmağının 3 ve serçe parmağın 4 rakamıyla adlandırıldığını birinci ünitede öğrenmiştiniz. Baş parmak, tele basmak için kullanılmadığından numaralandırılmaz.

Sol el çalışmalarına başlamadan önce pozisyon kavramını açıklamak gerekir. Sol elin 1. parmağının perdeler üzerindeki konumuna pozisyon denir. 1. parmağın üzerinde durduğu perde, elin hangi pozisyonda olduğunu gösterir. Perdeler üst eşikten itibaren numaralandırılır. Buna göre örneğin, 1. parmak V. perde üzerinde ise el V. pozisyonda demektir.

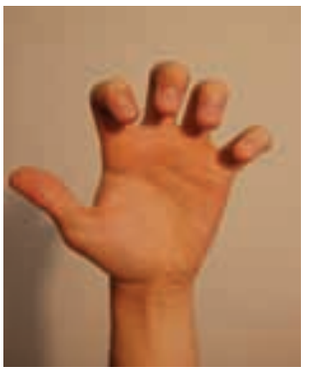
1. Etkinlik

Sol elinizi parmak araları açık, avuç içi size bakacak şekilde tutunuz.

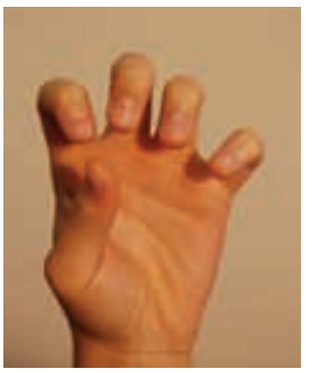
2. Etkinlik

1, 2, 3 ve 4. parmaklarınızı eklem yerlerinden kırarak avuç içine doğru yönlendiriniz.

3. Etkinlik

Baş parmağınızı eklem yerlerinden kırmadan 1 ve 2. parmağınızın karşısında dik bir şekilde tutunuz.

4. Etkinlik

Üçüncü etkinlikteki duruşunuzu bozmadan elinizi gitarınızın 3. teli üzerinde (1. parmağınız V. perde, 2. parmağınız VI. perde, 3. parmağınız VII. perde ve 4. parmağınız VIII. perde üzerinde) V. pozisyona yerleştiriniz.

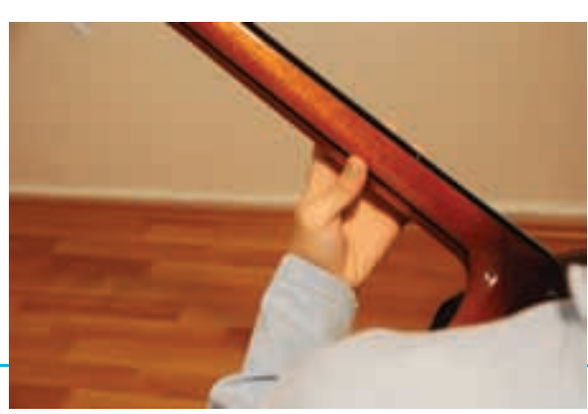

Sol elin V. pozisyonda üstten görünümü

- Sol el tekniğinde elinizin klavyeye paralel bir biçimde durmasına dikkat ediniz.
- 1 ve 4. parmaklarınızı birbirleri ile zıt yönde, parmak uçlarınızın kenarlarıyla; 2 ve 3. parmaklarınızı ise düz bir şekilde tele basınız.
- Parmaklarınızı perde demirlerinin hemen dibine basarak temiz bir ses elde etmeye yetecek bir güç uygulayınız.
- Baş parmağınızı diğer parmaklarınızın tele uygulayacağı kuvvetin dengelenmesi için kullanınız.
- Parmak eklemlerinizin ters yönde bükülmemesine dikkat ediniz.
- Sol el tırnaklarınızı parmak uçlarınızın perdeye dik basabileceği kadar kısa kesiniz.

Sol elin V. pozisyonda karşıdan görünümü

Sol elin V. pozisyonda arkadan görünümü

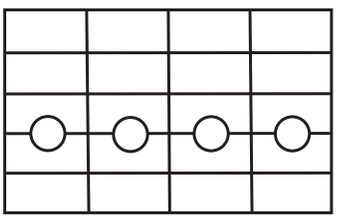
2. Sol Elde Bağımsızlaştırma Çalışmaları

Sol el parmaklarınızın bağımsız hareket edebilmeleri tekniğinizin gelişiminde önemli bir etkendir. Bağımsızlaştırma çalışmalarında el ve parmaklar sıkılmamalı ve parmaklar perdelerden fazla kaldırılmamalıdır. 1 ve 4. parmak aynı çizgi üzerinde, el klavyeye paralel bir biçimde durmalıdır.

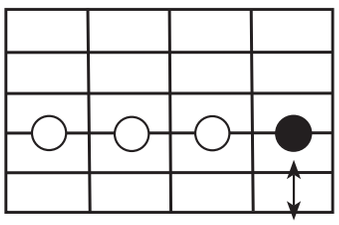
1. Etkinlik

Aşağıda verilen sol el bağımsızlaştırma alıştırmasını, gerilimin az olduğu pozisyonlardan biri olan V. pozisyon üzerinde çalışınız.

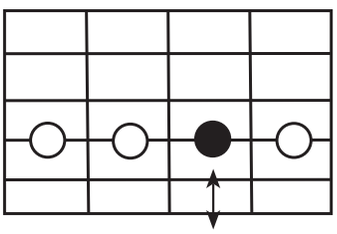
V

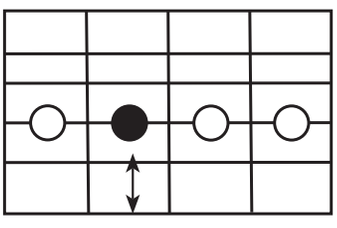
1. Parmaklarınızı üçüncü tel üzerine yerleştiriniz.

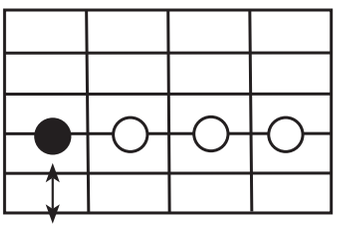
2. 2, 3 ve 4. parmaklarınız basılı dururken 1. parmağınızı ikinci ve daha sonra da birinci tele basınız, geri geliniz.

3. 1, 3 ve 4. parmaklarınız basılı dururken 2. parmağınızı ikinci ve daha sonra da birinci tele basınız, geri geliniz.

4. 1, 2 ve 4. parmaklarınız basılı dururken 3. parmağınızı ikinci ve daha sonra da birinci tele basınız, geri geliniz.

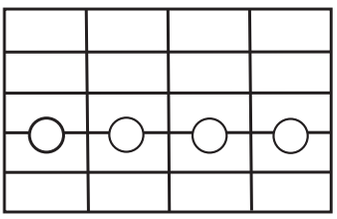

5. 1, 2 ve 3. parmaklarınız basılı dururken 4. parmağınızı ikinci ve daha sonra da birinci tele basınız, geri geliniz.

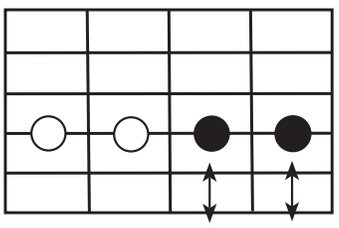
2. Etkinlik

Aşağıda verilen sol el bağımsızlaştırma alıştırmasını V. pozisyon üzerinde çalışınız.

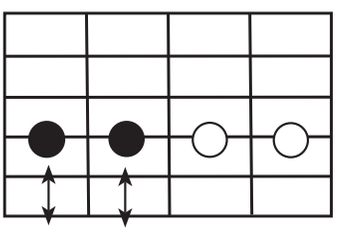
V

1. Parmaklarınızı üçüncü tel üzerine yerleştiriniz.

2. 3 ve 4. parmaklarınız basılı dururken 1 ve 2. parmaklarınızı aynı anda hareket ettirerek ikinci ve daha sonra da birinci tele basınız, geri geliniz.

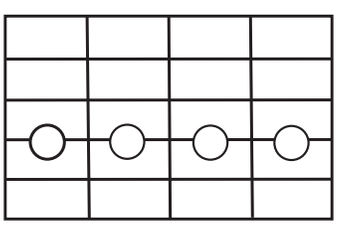

3. 1 ve 2. parmaklarınız basılı dururken 3 ve 4. parmaklarınızı aynı anda hareket ettirerek ikinci ve daha sonra da birinci tele basınız, geri geliniz.

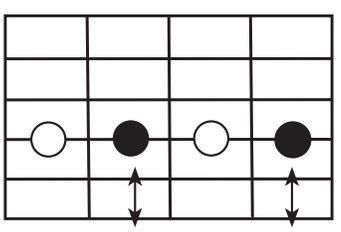
3. Etkinlik

Aşağıda verilen sol el bağımsızlaştırma alıştırmasını V. pozisyon üzerinde çalışınız.

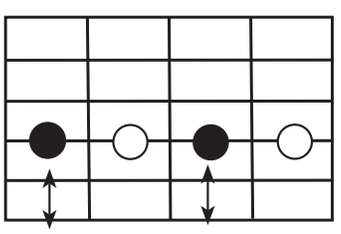
V

1. Parmaklarınızı üçüncü tel üzerine yerleştiriniz.

2. 2 ve 4. parmaklarınız basılı dururken 1 ve 3. parmaklarınızı aynı anda hareket ettirerek ikinci ve daha sonra da birinci tele basınız, geri geliniz.

3. 1 ve 3. parmaklarınız basılı dururken 2 ve 4. parmaklarınızı aynı anda hareket ettirerek ikinci ve daha sonra da birinci tele basınız, geri geliniz.

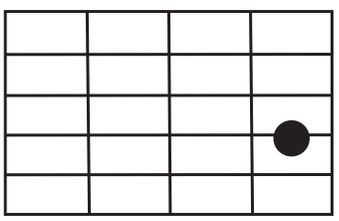
3. Gitar Çalmada Sağ ve Sol Elin Uyumu

Gitar çalarken sağ el ses üretir, sol el ise sesleri belirler. Her iki elin hareketindeki uyum zamanla pekiştirilip alışkanlık hâline gelecek bir beceridir.

1. Etkinlik

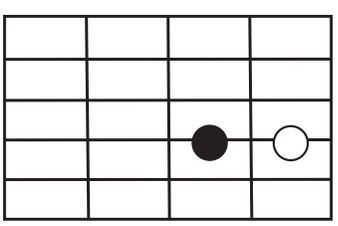
Aşağıda verilen sağ ve sol el uyum alıştırmasını V. pozisyon üzerinde çalışınız.

V

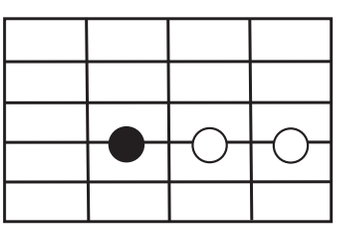
i

1. 1. parmağınızı üçüncü tele basarken "i" parmağınızla teli çekiniz.

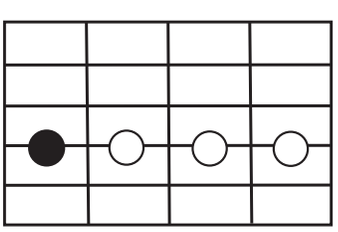
m

2. 1. parmağınızı kaldırmadan 2. parmağınızı üçüncü tele basarken "m" parmağınızla teli çekiniz.

i

3. 1 ve 2. parmağınızı kaldırmadan 3. parmağınızı üçüncü tele basarken "i" parmağınızla teli çekiniz.

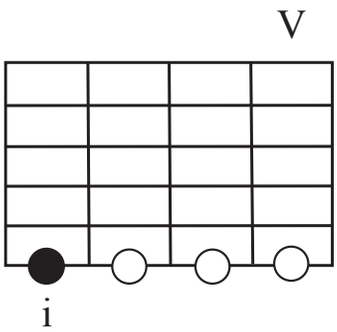
m

4. 1, 2 ve 3. parmağınızı kaldırmadan 4. parmağınızı üçüncü tele basarken "m" parmağınızla teli çekiniz.

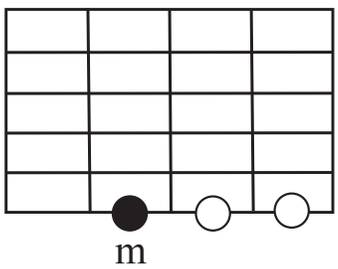
5. Alıştırmayı 2 ve 1. tellerde tekrar ediniz.

2. Etkinlik

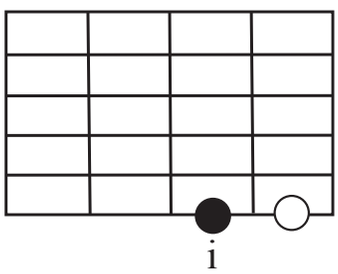
Aşağıda verilen sağ ve sol el uyum alıştırmasını V. pozisyon üzerinde çalışınız.

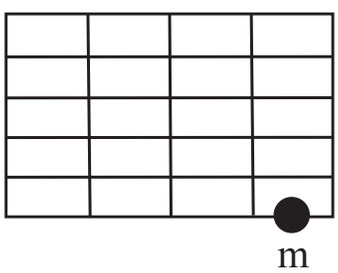
1. 4. parmağınızla birinci tele basarken (1, 2 ve 3. parmak tel üzerinde beklemelidir) “i” parmağınızla teli çekiniz.

2. 4. parmağınızı kaldırıp 3. parmağınızı birinci tele basarken “m” parmağınızla teli çekiniz.

3. 3. parmağınızı kaldırıp 2. parmağınızı birinci tele basarken “i” parmağınızla teli çekiniz.

4. 2. parmağınızı kaldırıp 1. parmağınızı birinci tele basarken “m” parmağınızla teli çekiniz.

5. Alıştırmayı ikinci ve üçüncü tellerde tekrar ediniz.

1 ve 2. etkinlikleri “m i” “m a” ve “a m” formülleri ile tekrar ediniz.

Ölçme ve Değerlendirme

1. Sol eli tuşe üzerine yerleştirirken aşağıdakilerden hangisi yapılmamalıdır?

A) Avuç içi, tuşeden destek almalıdır.
B) Baş parmak 1 ve 2. parmağın karşısında durmalıdır.
C) Parmak eklemleri ters yönde bükülmemelidir.
D) 1. ve 4. parmaklar birbirleri ile zıt yönde tele basmalıdır.
E) 1, 2, 3 ve 4. parmaklar eklem yerlerinden kırılmalıdır.

Aşağıdaki cümlelerin karşısına bilgiler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

2. Bağımsızlaştırma çalışmalarında parmaklar perdelerden fazla kaldırılmamalıdır. ( )

3. Parmaklar dik bir şekilde ilgili perdelerin ortalarına basmalıdır. ( )

4. Sağ ve sol el uyum çalışmalarında her iki elin ilgili parmakları aynı anda hareket etmelidir. ( )

4. ÜNİTE

I. Pozisyon

Hazırlık Çalışması

Üçüncü ünitede verilen sağ ve sol el uyum egzersizlerini tekrar ediniz.

1. Destekli Vuruş (ApoyandoTekniği)

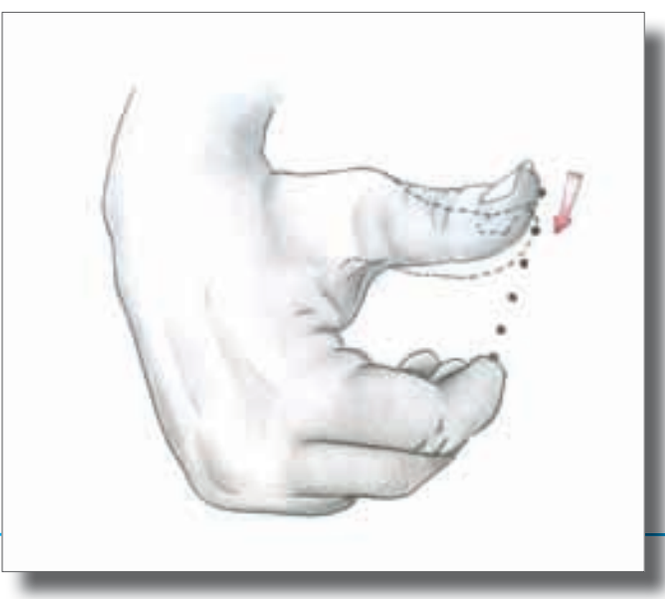
Apoyando, solo melodilerin ve eser içerisinde vurgulanması gereken pasajların seslendirilmesinde kullanılan bir ses üretim tekniğidir.

Apoyando tekniği; “i m a” parmaklarında ilgili parmağın teli çektikten sonra üstteki tele yaslanması ile uygulanır. Hareket ana eklemden yapılır. Diğer eklemler tirando tekniğine göre daha düz tutulur ve kırılmaz.

“i m a” parmaklarının hareketi

“p” parmağının hareketinde ise parmak teli çektikten sonra alttaki tele temas eder.

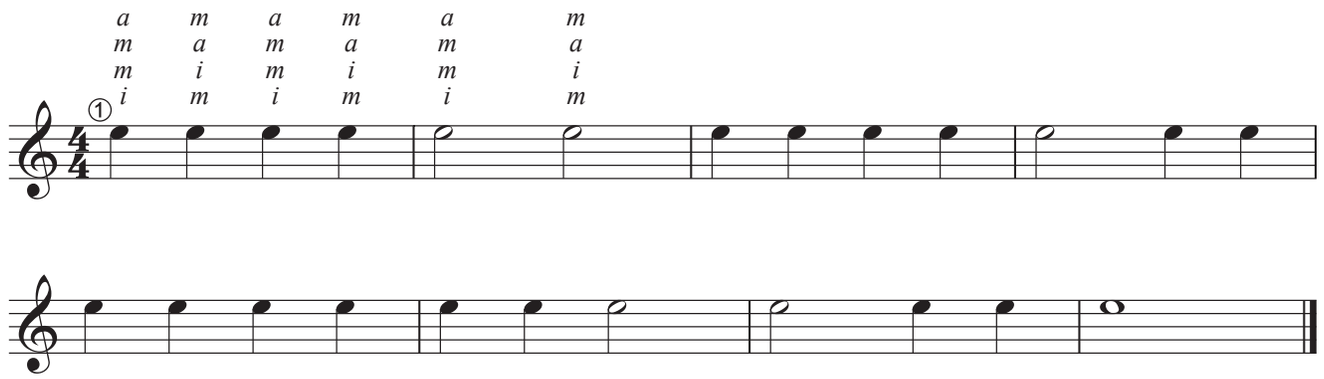

“p” parmağının hareketi

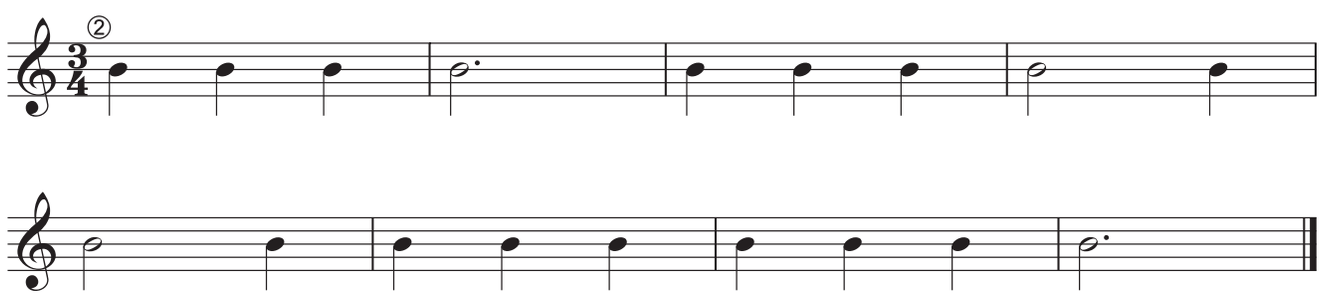
1. Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları "i m i m", "m i m i", "m a m a" ve "a m a m" formülleri ile apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

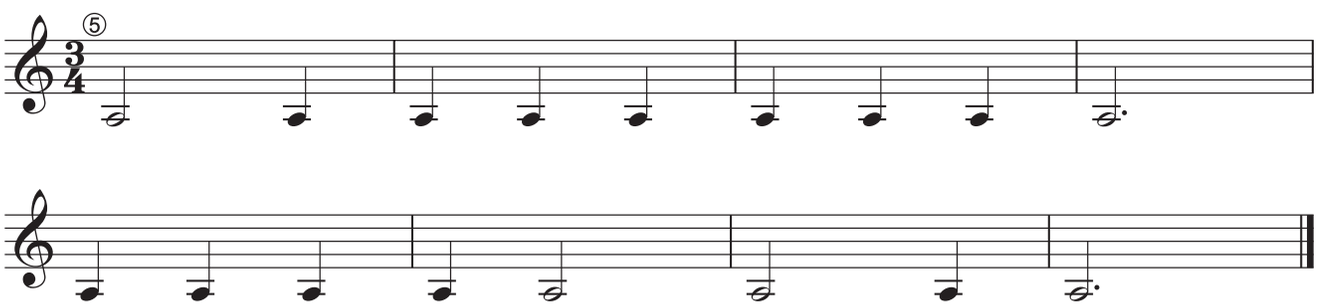
3. Alıştırma

4. Alıştırma

5. Alıştırma

2. Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmayı "p" parmağınız ile apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

Alıştırma

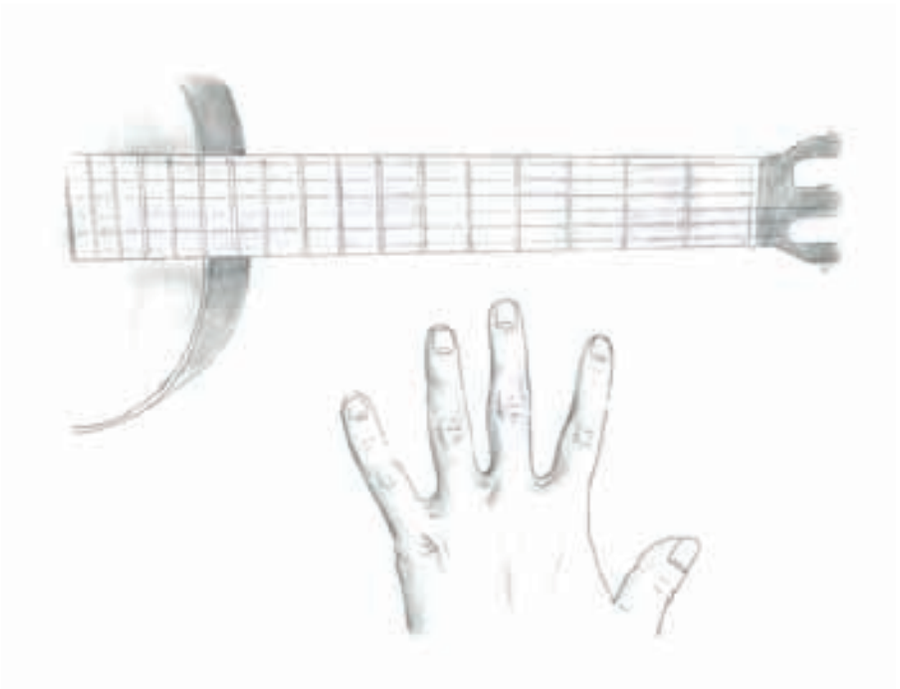

2. I. Pozisyonda Tizler

Pozisyon kavramını ve numaralandırılmasını V. pozisyon üzerindeki sol el çalışmalarında öğrenmiştiniz. I. pozisyon, 1. parmağın I. perde üzerinde bulunduğu konumdur.

1. Etkinlik

Aşağıdaki görselde I. pozisyonu ve bu pozisyonu belirleyen sol el parmağını eşleştiriniz.

Birinci, ikinci ve üçüncü tellerdeki notalar I. pozisyondaki tiz (ince) sesleri oluşturmaktadır.

2. Etkinlik

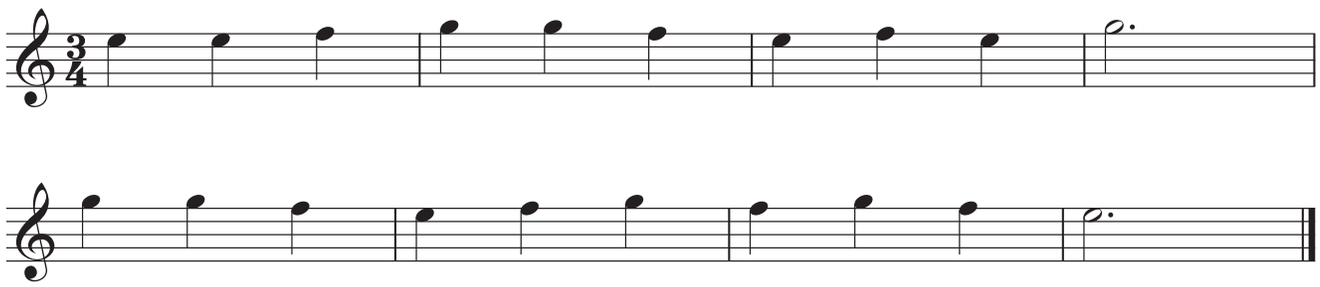
Aşağıda verilen alıştırmaları sağ ve sol el uyumuna dikkat ederek "i m" "m i" "m a" ve "a m" formülleri ile önce tirando sonra apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

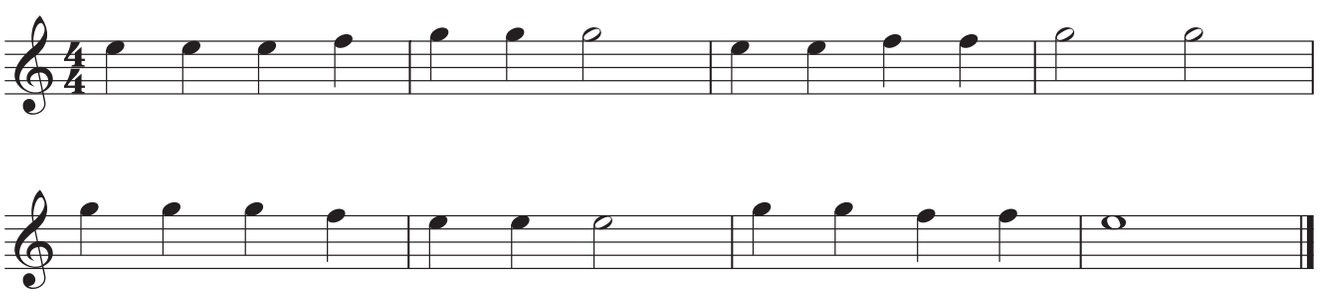
1. Alıştırma

2. Alıştırma

3. Alıştırma

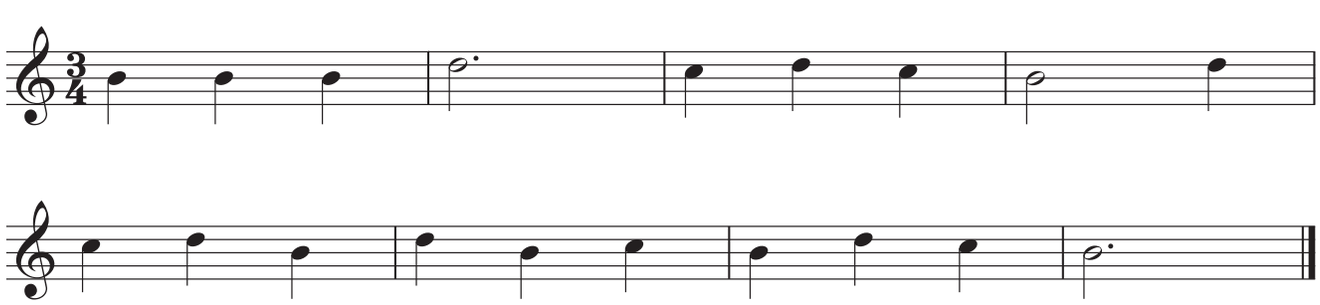

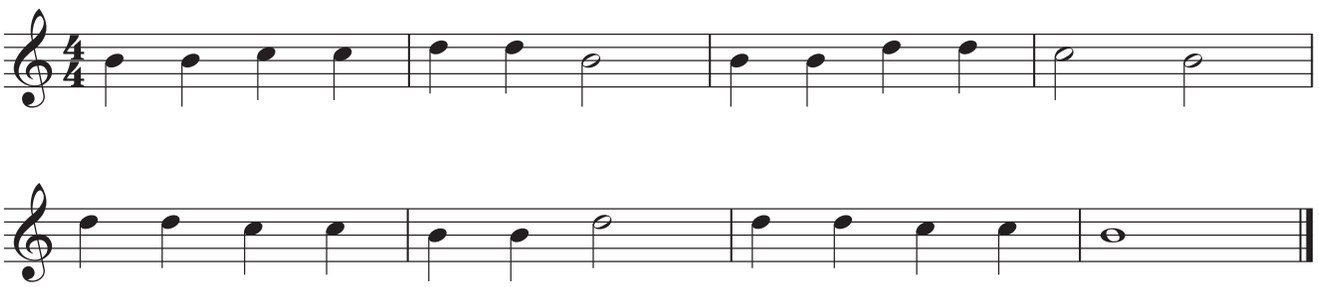
4. Alıştırma

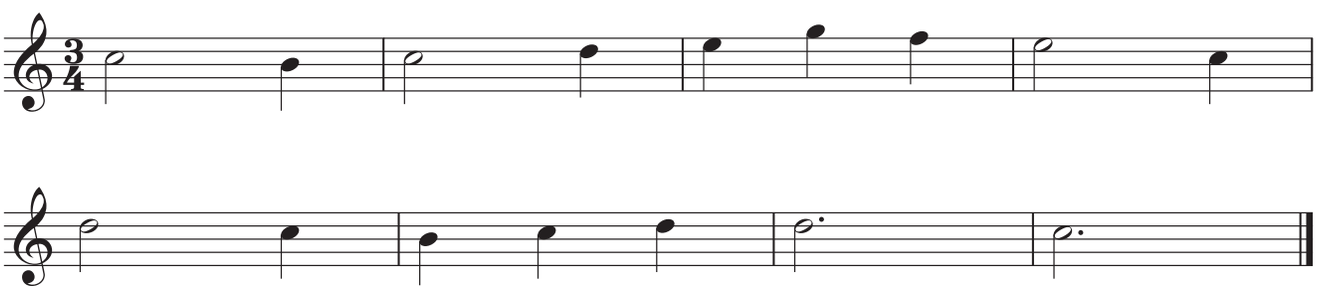
5. Alıştırma

6. Alıştırma

7. Alıştırma

8. alıştırmayı sadece tirando tekniği ile çalınız.

8. Alıştırma

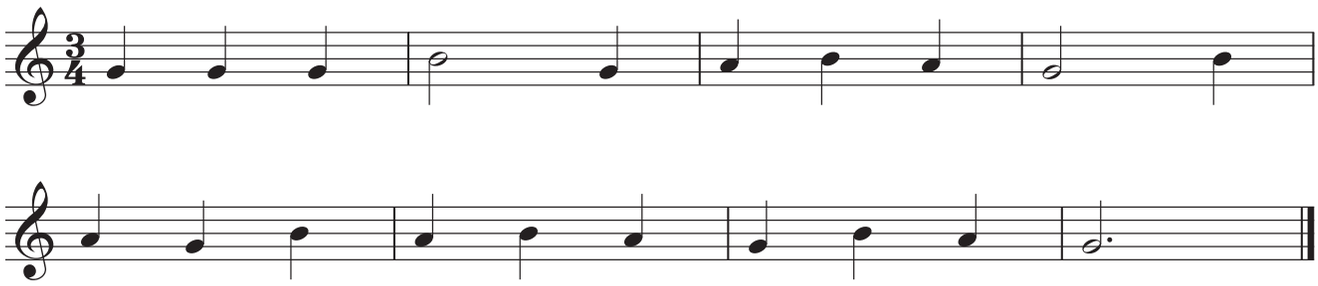

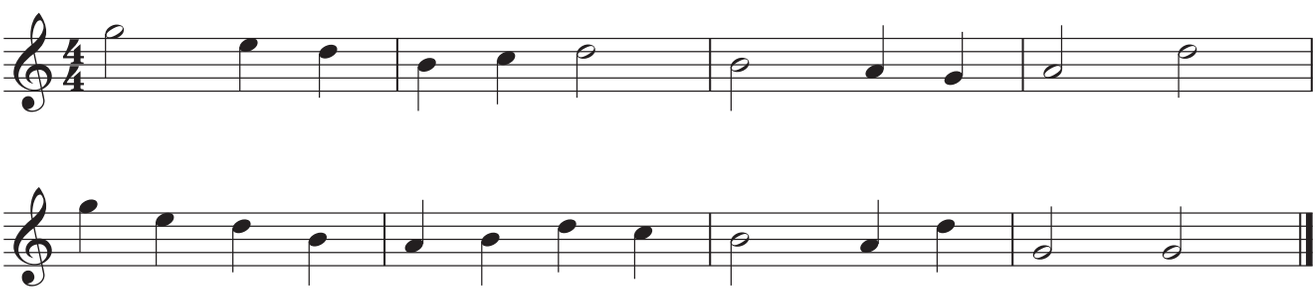
9. Alıştırma

10. Alıştırma

11. Alıştırma

Oyun

Göksenin ÇELİKKANAT

3. I. Pozisyonda Baslar

Dördüncü, beşinci ve altıncı tellerdeki notalar I. pozisyondaki bas sesleri oluşturmaktadır.

Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları sadece "p" parmağınızı kullanarak tirando tekniği ile çalınız.

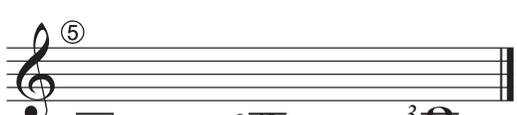
Boş Tel *II. Perde* *III. Perde*

1. Alıştırma

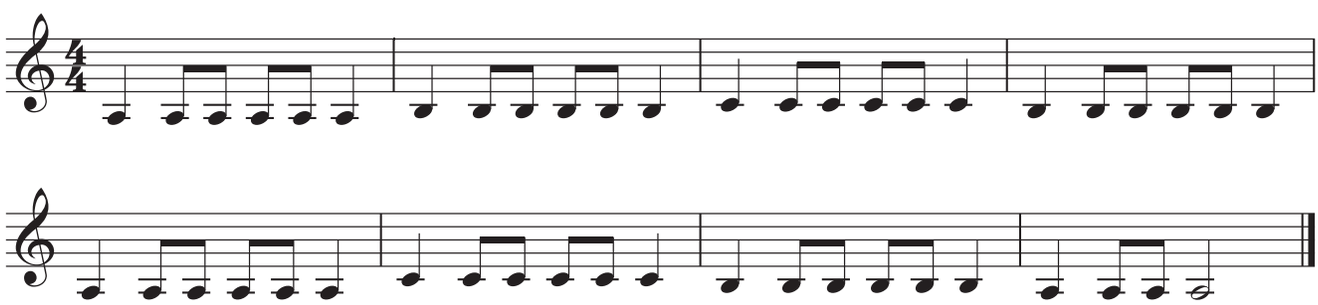
2. Alıştırma

Boş Tel *II. Perde* *III. Perde*

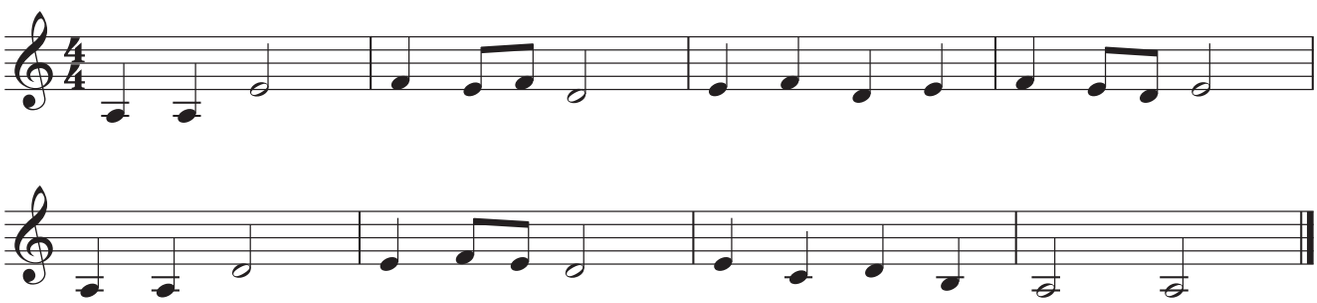
3. Alıştırma

4. Alıştırma

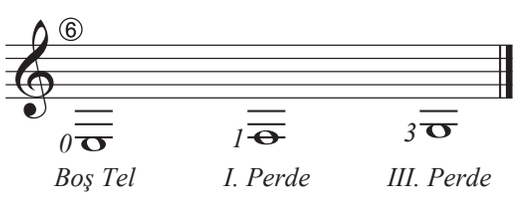

5. Alıştırma

6. Alıştırma

Boş Tel *I. Perde* *III. Perde*

7. Alıştırma

8. Alıştırma

9. Alıştırma

Aşağıda verilen eseri “p” parmağınız ile tirando tekniğini kullanarak çalınız.

Ninni

Göksenin ÇELİKKANAT

4. I. Pozisyonda Çift Ses Çalışmaları

Çift ses alıştırmaları çalınırken sol elin ilgili parmakları, ilgili perdelere aynı anda basmalı ve diğer parmaklar tellerden fazla uzaklaştırılmamalıdır.

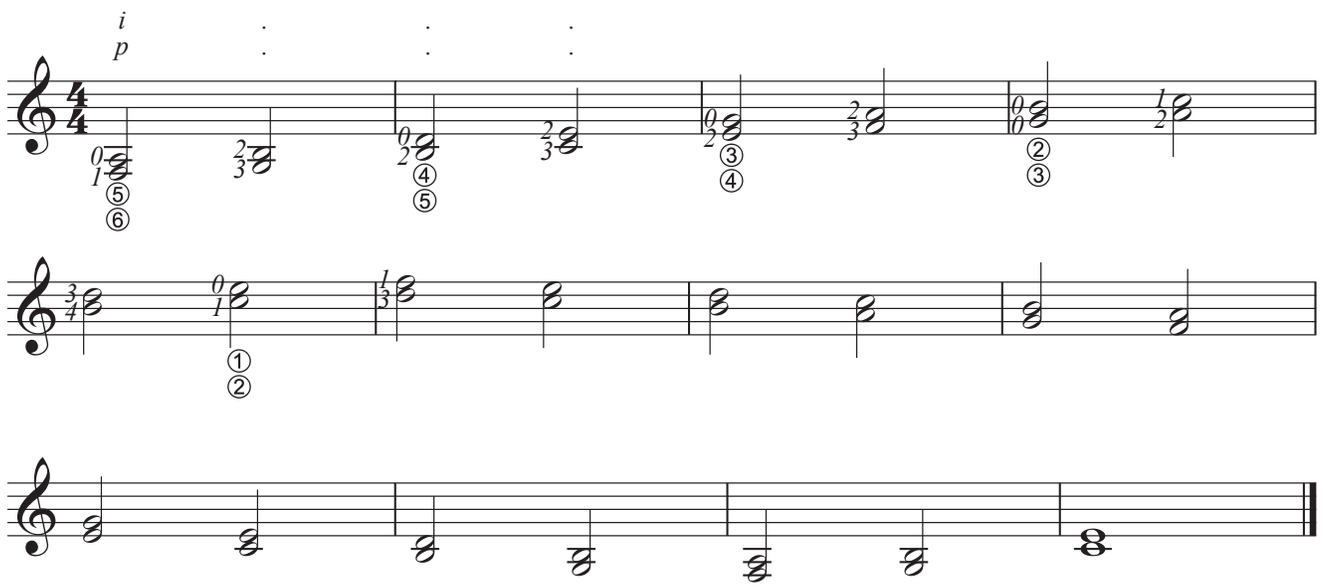
a. Üçlü Aralık Çalışmaları

Etkinlik

Aşağıdaki üçlü aralık alıştırmalarını, belirtilen sol el parmak numaralarına dikkat ederek ve altta yazılmış notaları "p", üstte yazılmış notaları ise "i" parmağınız ile çalınız.

Aynı alıştırmaları "p m" ve "p i p m" formülleri ile tekrar ediniz.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

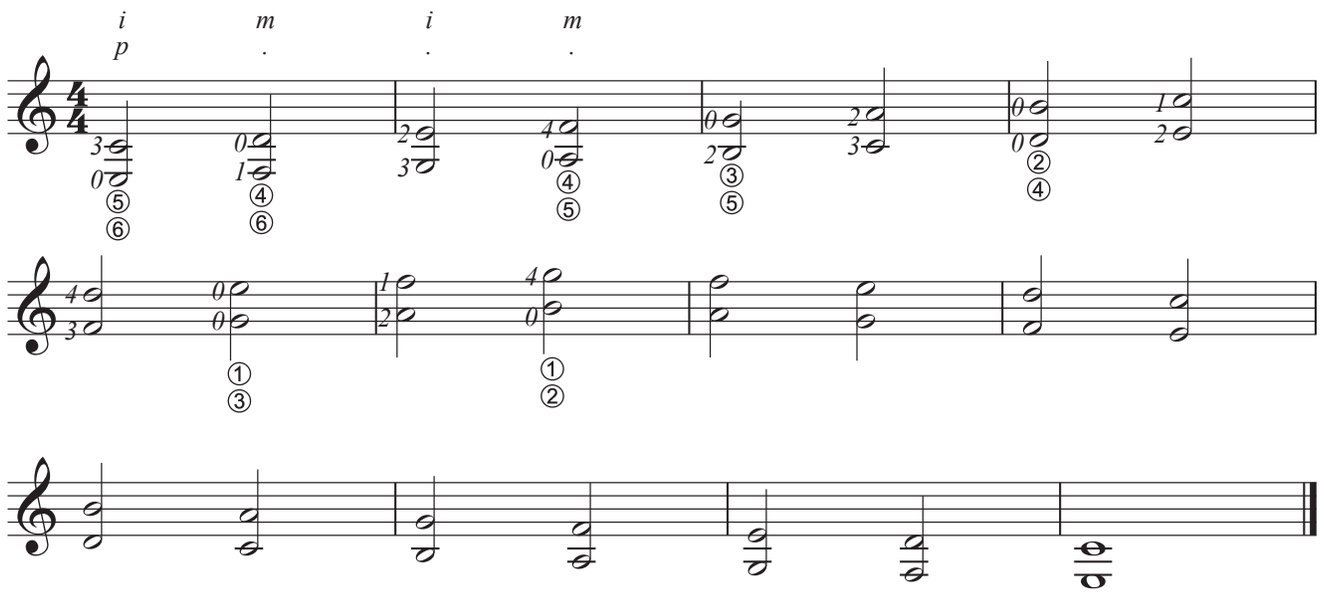
b. Altılı Aralık Çalışmaları

Etkinlik

Aşağıdaki altılı aralık alıştırmalarını "p i p m" formülü ile çalınız.

Aynı alıştırmaları "p m p i" "p m p a" ve "p a p m" formülleri ile tekrar ediniz.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

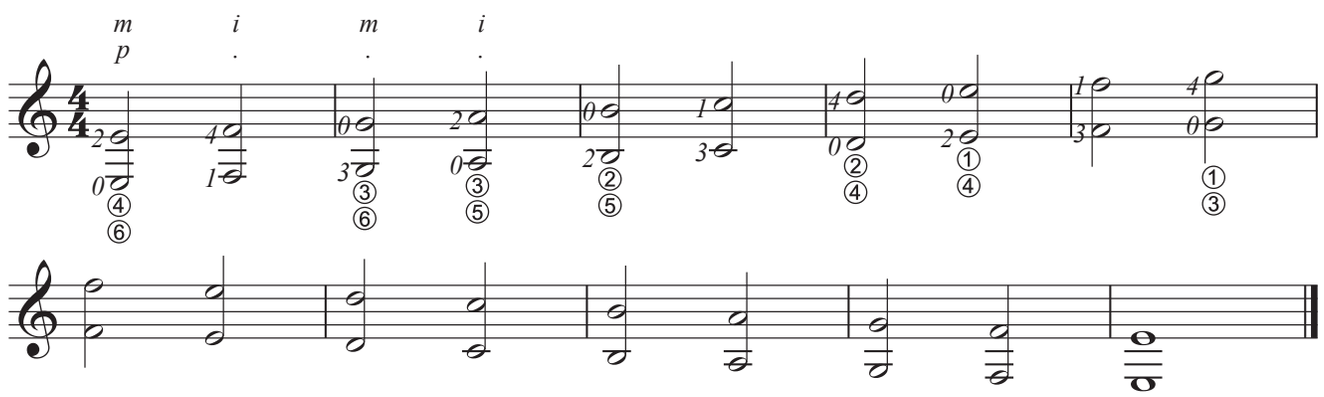
c. Sekizli (Oktav) Aralık Çalışmaları

1. Etkinlik

Aşağıdaki sekizli aralık alıştırmalarını "p i p m" formülü ile çalınız.

Aynı alıştırmaları "p m p i" "p m p a" ve "p a p m" formülleri ile tekrar ediniz.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

3. Alıştırma

2. Etkinlik

Aşağıda verilen eserleri sağ ve sol el uyumuna dikkat ederek çalınız.

Vals

Ferdinando CARULLI
(Ferdinando KARULLİ)

Poco Allegretto

Ferdinando CARULLI

Ölçme ve Değerlendirme

1. Aşağıdakilerden hangisi solo melodilerin ve eser içerisinde vurgulanması gereken pasajların seslendirilmesinde kullanılan bir ses üretim tekniğidir?

A) Arpej B) Tirando C) Akor D) Apoyando E) Çift ses çalma

2. Apoyando tekniğinde "i m a" parmaklarının teli çekiş hareketi nasıl olmalıdır? Açıklayınız.

3. Apoyando tekniği eser içerisinde hangi bölümlerde kullanılmalıdır? Açıklayınız.

4. Pozisyonu belirleyen sol el parmağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Baş parmak B) 1. parmak C) 2. parmak D) 3. parmak E) 4. parmak

5. I. pozisyonda dördüncü teldeki "mi" ve "fa" notaları aşağıda gösterilen hangi parmaklar kullanılarak çalınır?

A) 1-3 B) 1-2 C) 2-3 D) 1-4 E) 2-4

6. Yukarıda verilen dizek üzerindeki "do" ve "re" notaları I. pozisyonda aşağıda belirtilen hangi telden elde edilebilir?

A) Birinci tel B) İkinci tel C) Üçüncü tel D) Beşinci tel E) Altıncı tel

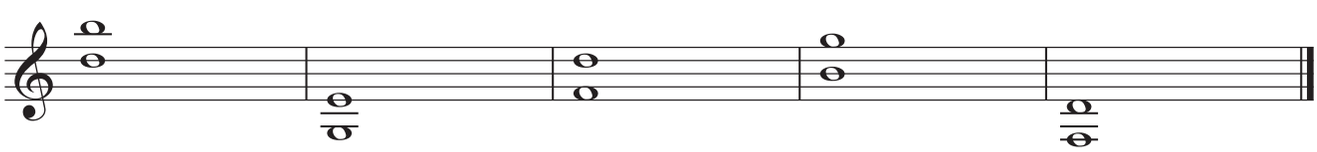
7. Aşağıda verilen dizek üzerindeki üçlü aralıklardan hangisi I. pozisyonda <u>çalınamaz</u>?

A) B) C) D) E)

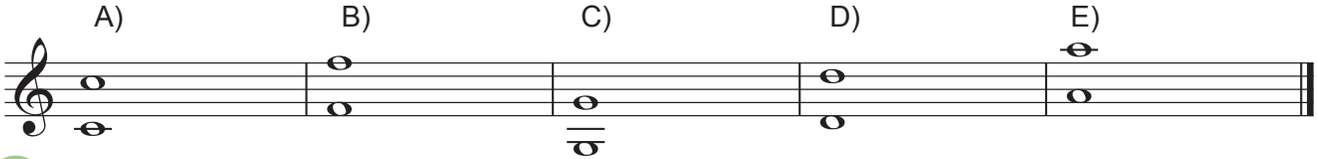
8. Aşağıda verilen dizek üzerindeki altılı aralıklardan hangisi I. pozisyonda <u>çalınamaz</u>?

A) B) C) D) E)

9. Aşağıda verilen dizek üzerindeki sekizli aralıklardan hangisi I. pozisyonda <u>çalınamaz</u>?

A) B) C) D) E)

5. ÜNİTE

İki Partili (Bas-Ezgi Partisi) Gitar Müziği

Hazırlık Çalışması

Bir gitar müziği ses kaydını sınıfa getiriniz.

İki partili gitar müziğinde partilerin üst üste yazıldığını ve üst partinin nota saplarının yukarı, alt partinin nota saplarının ise aşağı yönde çekildiğini 2. ünitede öğrenmiştiniz. Genellikle üst partideki notalar ezgi partisi, alt partideki notalar ise bas partisi olarak adlandırılmaktadır. Gitar müziğinde bu iki partiden birinde tutan diğerinde ise yürüyücü sesler olabileceği gibi bazen her iki partide de aynı anda yürüyücü sesler bulunabilir.

1. Bas Partisi Tutan Ses, Ezgi Partisi Yürüyücü Olan Çalışmalar

Etkinlik

Aşağıda verilen etütlerin ezgi partisinde yer alan melodilerini özenle duyurmaya dikkat ederek çalınız.

İki veya daha çok sesin aynı anda çalınması gerektiği pasajlar hariç, sıralı ve tek sesten oluşan ezgi partisindeki yürüyücü ve bas partisinde eşlik eden tutan sesleri apoyando tekniği ile çalınız.

Etüt

Göksenin ÇELİKKANAT

Etüt

Göksenin ÇELİKKANAT

Etüt

Dionisio AGUADO
(Diyonisyo AGUADO)

2. Ezgi Partisi Tutan Ses, Bas Partisi Yürüyücü Olan Çalışmalar

Gitar çalarken bas seslerin uzaması bazen eserin armonisini olumsuz etkiler. Böyle durumlarda ilgili bas seslerin susturulması gerekir. Bas sesleri sustururken sağ el baş parmağı ilgili teli çektikten sonra bir sonraki ses çalınacağı anda uzayan sesi tutar, diğer parmaklar notaları çalmaya devam eder.

1. Etkinlik

Aşağıdaki örneği çalınız.

Yukarıdaki örneğin 1. ölçüsündeki 4. telde çalınması gereken "re" notası, 2. ölçüsündeki "do diyez" notası çalınacağı anda susturulmazsa uyumsuz bir aralık duyulacaktır. Bu bilgiye dayanarak aynı örneği ilgili bas sesi susturarak yeniden çalınız.

2. Etkinlik

Aşağıda verilen etütlerin ilgili bas seslerini süreleri sonunda susturarak ve bas partisinde yer alan melodileri özenle duyurmaya dikkat ederek çalınız.

İki veya daha çok sesin aynı anda çalınması gerektiği pasajlar hariç, sıralı ve tek sesten oluşan bas partisindeki yürüyücü ve ezgi partisinde eşlik eden tutan sesleri apoyando tekniği ile çalınız.

Etüt

Göksenin ÇELİKKANAT

Etüt

Göksenin ÇELİKKANAT

3. Her İki Partide Yürüyücü Olan Çalışmalar

1. Etkinlik

Aşağıda verilen etütleri her iki partiyi de eşit duyurmaya dikkat ederek çalınız.

Etüt

Dionisio AGUADO

Moderato

Dionisio AGUADO

Etüt

Napoleon COSTE
(Napolyon KOSTE)

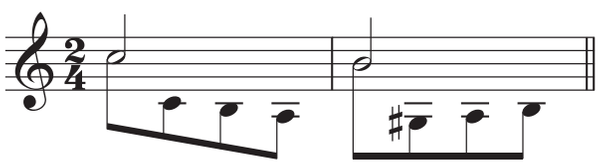
2. Etkinlik

Hazırlık çalışmaları kapsamında getirdiğiniz gitar müziği ses kaydını dikkatlice dinleyerek tutan ve yürüyücü sesleri belirlemeye çalışınız.

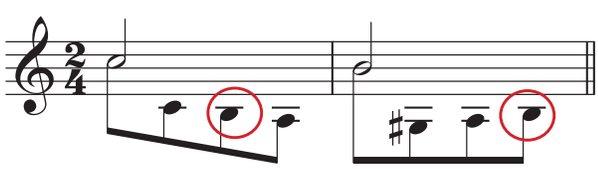
Ölçme ve Değerlendirme

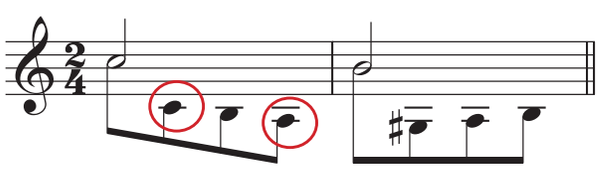
1. İki partili gitar müziği ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

A) Bas ve ezgi partisinden oluşur.
B) Tutan ve yürüyücü melodiler içerir.
C) Her iki partinin nota sapları da porte içinde kalacak şekilde çekilir.
D) Bas partisinin nota sapları aşağı doğru çekilir.
E) Ezgi partisinin nota sapları yukarı doğru çekilir.

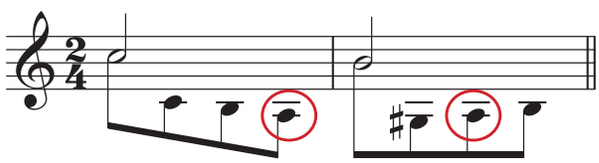

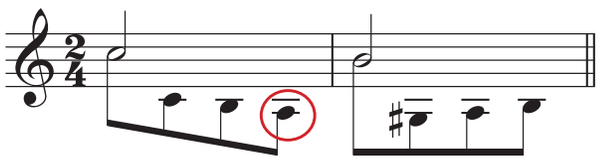
2. Yukarıda verilen ezgide susturulması gereken bas ses ya da sesler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak işaretlenmiştir?

A)

B)

C)

D)

E)

Aşağıdaki noktalı yerleri uygun sözcükle tamamlayınız.

3. İki partili gitar müziği eserleri içindeki yürüyücü sesler ..... tekniği ile çalınmalıdır.

4. Bas seslerin susturulması, sağ el baş parmağının uzayan sesi ..... ile gerçekleştirilir.

6. ÜNİTE

Gitarda Teknikler

Hazırlık Çalışması

Sol el bağımsızlaştırma alıştırmalarını tekrar ediniz.

1. Bağlı (Legato) Çalma Teknikleri

Legato, farklı yükseklikteki iki notanın (ya da notaların) birbirinden ayrılmadan çalınması anlamına gelir. Legato çalınması istenen notalar " ⌒ " şekliyle birbirine bağlanır. Bağlanan bu notalar kalından inceye doğru sıralanıyorsa çıkıcı, inceden kalına doğru sıralanıyorsa inici bağlı çalma tekniği ile çalınır.

a. Çıkıcı Bağ

1. Etkinlik

Aşağıdaki iki örneği inceleyiniz.

1. örnek

2. örnek

Yukarıdaki örnekler çalınırken çıkıcı bağlı çalma tekniği kullanılır.
Çıkıcı bağlı çalma tekniği birinci örnekte uygulanırken;

- "Mi" notası "i" parmağı kullanılarak çalınır.
- Sonrasında gelen "fa" notası sağ el pamakları kullanılmadan sol el 1. parmağının birinci telin birinci perdesine kuvvetli bir biçimde vurması ile seslendirilir.

İkinci örnekte ise;

- "Fa" notası "m" parmağı kullanılarak çalınır.
- Sonrasında gelen "sol" notası sağ el pamakları kullanılmadan sol el 3. parmağının birinci telin üçüncü perdesine kuvvetli bir biçimde vurması ile seslendirilir.
- "Sol" notasının süresi tamamlanana kadar 1. parmak basılı kalmalıdır.

2. Etkinlik

Çıkıcı bağlı çalma tekniği çalışmalarını öncelikle V. pozisyonda, tüm tellerde 1-2, 1-3 ve 1-4 formülleri ile "i m" parmaklarınızı kullanarak pekiştiriniz.

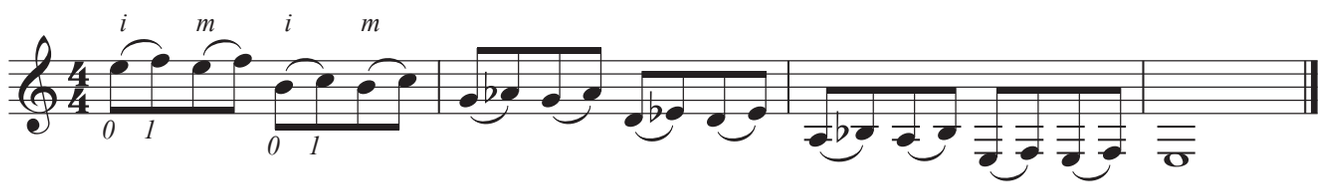
3. Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları çıkıcı bağlı çalma tekniğine uygun olarak "i m" "m i" "m a" ve "a m" formülleri ile çalınız.

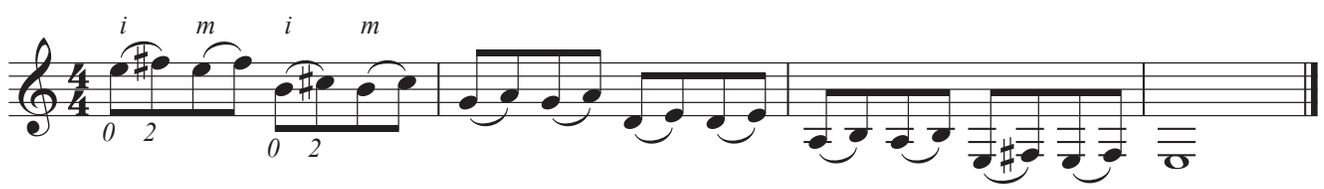
Alıştırmaları çalarken;

- Sol el parmaklarınızla yapacağınız vuruşların hareketini mümkün olduğunca klavyeye uzak bir açıdan başlayarak yapınız.
- Sol el ve sağ elinizin doğru parmaklarını kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaların temiz ve akıcı bir biçimde seslendirilmesine dikkat ediniz.

1. Alıştırma

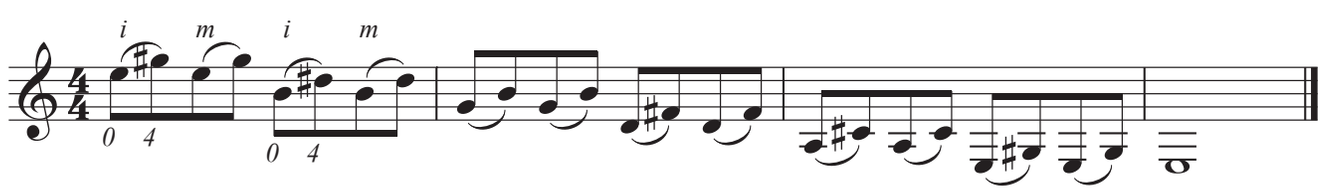
2. Alıştırma

3. Alıştırma

4. Alıştırma

5. Alıştırma

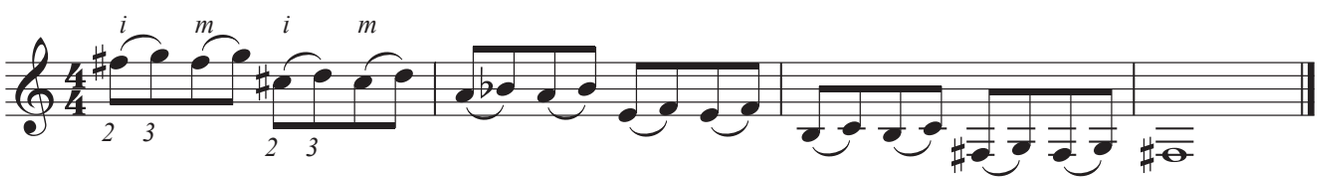
6. Alıştırma

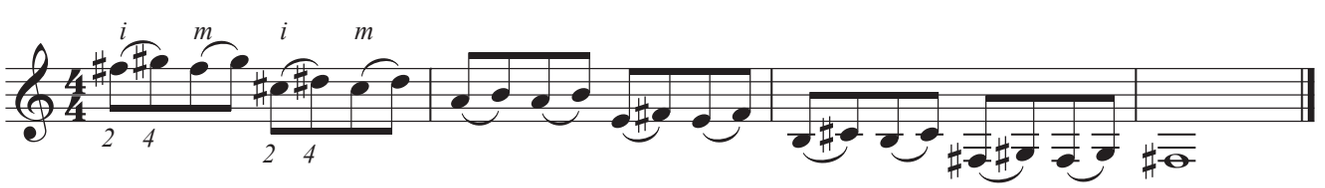
7. Alıştırma

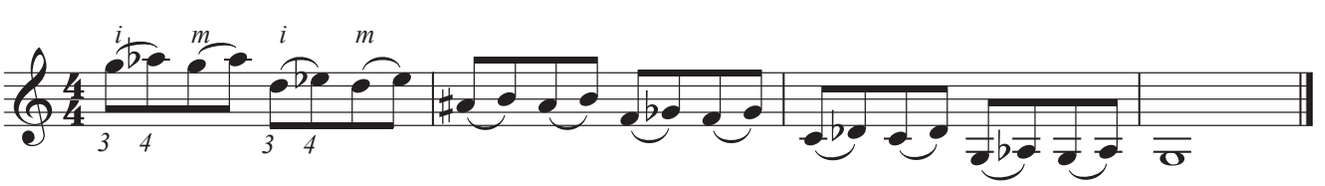
8. Alıştırma

9. Alıştırma

10. Alıştırma

b. İnici Bağ

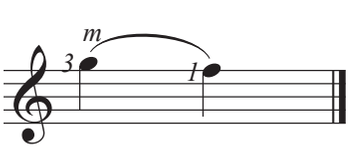
1. Etkinlik

Aşağıdaki iki örneği inceleyiniz.

1. örnek

2. örnek

Yukarıdaki örnekler çalınırken inici bağlı çalma tekniği kullanılır.

İnici bağlı çalma tekniği birinci örnekte uygulanırken;

- “Fa” notası “i” parmağı kullanılarak çalınır.
- Sonrasında gelen “mi” notası sağ el pamakları kullanılmadan “fa” notasını basan 1. parmağın teli aşağı doğru çekmesi ile seslendirilir.

İkinci örnekte ise;

- Sol el ile “sol” ve “fa” notaları aynı anda basılır ve “sol” notası “m” parmağı kullanılarak çalınır.
- Sonrasında gelen “fa” notası sağ el pamakları kullanılmadan ve “fa” notasını basan 1. parmak yerinden kaldırılmadan, “sol” notasını basan 3. parmağın teli aşağı doğru çekmesi ile seslendirilir.

2. Etkinlik

İnici bağlı çalma tekniği çalışmalarını öncelikle V. Pozisyonda, tüm tellerde 2-1, 3-1 ve 4-1 formülleri ile “i m” parmaklarınızı kullanarak pekiştiriniz.

3. Etkinlik

Aşağıda verilen alıştırmaları inici bağlı çalma tekniğine uygun olarak “i m” “m i” “m a” ve “a m” formülleri ile çalınız.

Alıştırmaları çalarken;

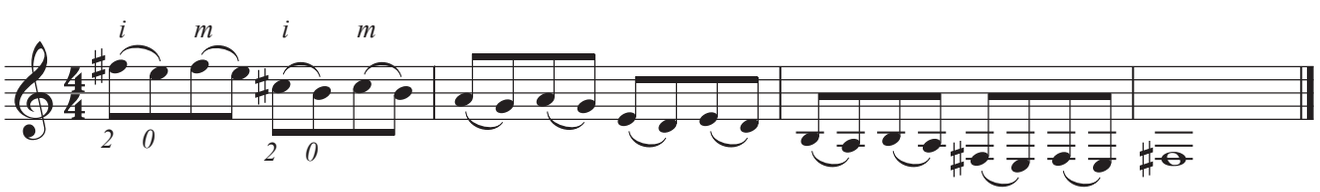
- Sol el parmağınızı yerinden kaldırmamanız gereken bağlı çalımlarda (bk. 2. örnek: “fa” notası) tele kuvvetli bir şekilde baskı uygulayınız.
- Sol el ve sağ elinizin doğru parmaklarını kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaların temiz ve akıcı bir biçimde seslendirilmesine dikkat ediniz.

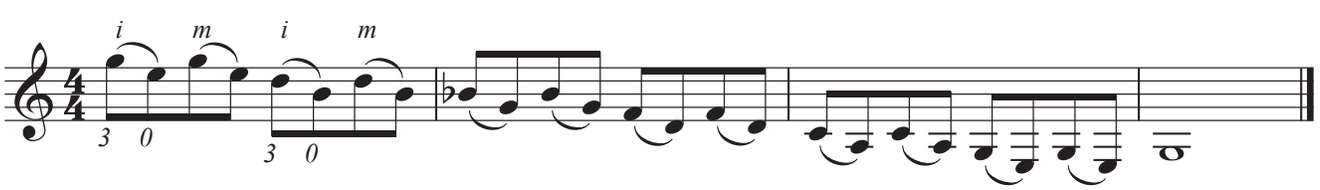
1. Alıştırma

2. Alıştırma

3. Alıştırma

4. Alıştırma

5. Alıştırma

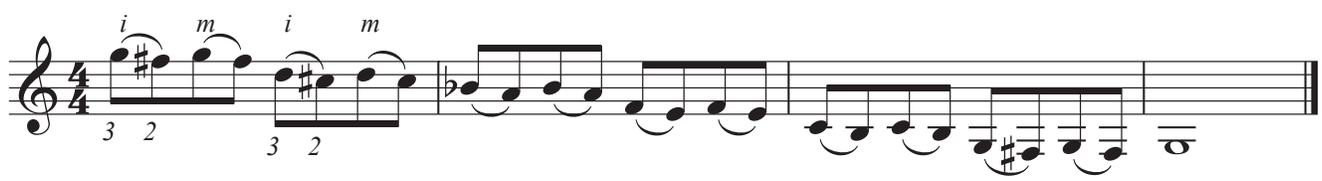
6. Alıştırma

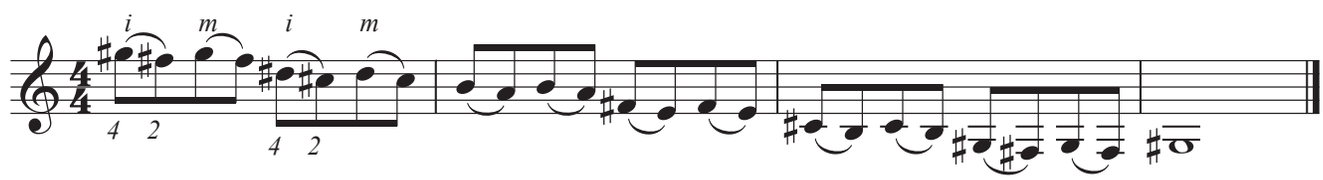
7. Alıştırma

8. Alıştırma

9. Alıştırma

10. Alıştırma

4. Etkinlik

Aşağıdaki eserleri, çıkıcı ve inici bağlı çalma tekniklerine uygun olarak çalınız.

Ecossaise

Mauro GIULIANI
(Mauro JULYANİ)

Vals

Göksenin ÇELİKKANAT

Ölçme ve Değerlendirme

1. Çıkıcı ve inici bağlı çalma tekniklerini uygularken sol ve sağ el uyumunun önemi nedir? Açıklayınız.

2. Bağ işareti aşağıdakilerden hangisidir?

A) B) C) > D) E)

3. Kalından inceye doğru sıralanan notaları bağlayan bağa ne ad verilir?

A) Çıkıcı bağ B) Arpej C) Akor D) Uzatma bağı E) İnici bağ

4. İnceden kalına doğru sıralanan notaları bağlayan bağa ne ad verilir?

A) Uzatma bağı B) Çıkıcı bağ C) İnici bağ D) Akor E) Arpej

Aşağıdaki noktalı yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

5. Çıkıcı bağ tekniği, ilgili parmağın tele …….....ile uygulanır.

6. İnici bağ tekniği, ilgili parmağın teli .....ile uygulanır.

ÖĞRENME ALANI

DİZİLER, KADANSLAR, ETÜTLER, ESERLER

1. Ünite
Do Majör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

2. Ünite
La Minör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

3. Ünite
Sol Majör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

4. Ünite
Mi Minör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

5. Ünite
Rast Makamında Dizi, Etüt, Eser

6. Ünite
Fa Majör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

7. Ünite
Re Minör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

8. Ünite
Kürdi Makamında Dizi, Etüt, Eser

9. Ünite
Hüseyni Makamında Dizi, Etüt, Eser

1. ÜNİTE

Do Majör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

Hazırlık Çalışması

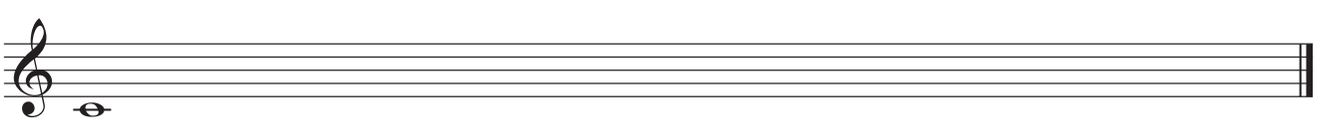
Majör diziler hakkında bilgi toplayınız.

1. Do Majör Dizi Çalışmaları

Birbirine komşu sekiz sesin art arda sıralanmasına dizi adı verilir. Diziler isimlerini başlangıç seslerinden alırlar. Kalından inceye doğru sıralanan dizilere **çıkıcı**, inceden kalına doğru sıralanan dizilere ise **inici** dizi denir.

1. Etkinlik

1. *Aşağıda verilen boş dizek üzerine bir oktav çıkıcı do dizisi yazınız.*
2. *Do dizisini oluşturan aralıkları inceleyiniz.*

Do dizisi "2 tam ses + 1 yarım ses + 3 tam ses + 1 yarım ses" in art arda gelmesi ile oluşur. Bu sıralanışa **majör dizi kalıbı** denir.

2. Etkinlik

Aşağıda verilen do majör dizileri "i m i m" ve "m a m a" formülleri ile önce tirando sonra apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

Alıştırmaları çalarken;
- Sol el ve sağ el parmaklarınızı doğru kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaları temiz ve akıcı bir biçimde seslendirmeye dikkat ediniz.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

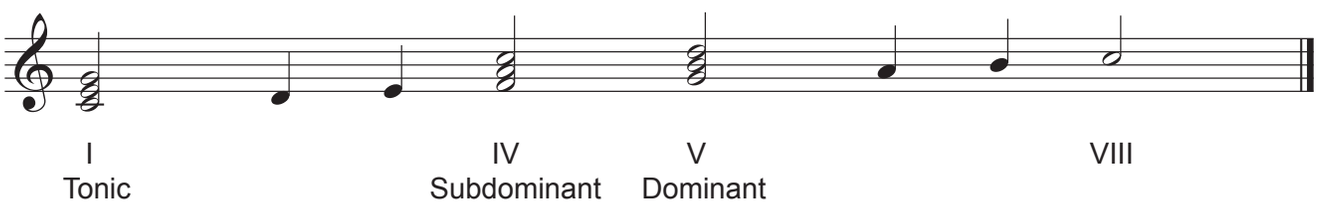

2. Do Majör Tonunda Kadanslar

Tonal müzikte dizinin I. derecesi **tonic** (tonik), IV. derecesi **subdominant** (sudominant) ve V. derecesi **dominant** (dominant) dereceleridir.

1. Etkinlik

*Aşağıda verilen do majör dizisinde I, IV ve V. derece seslerine büyük üçlü üzerine küçük üçlü eklenerek oluşturulan **majör akorlar** gösterilmektedir. İnceleyiniz.*

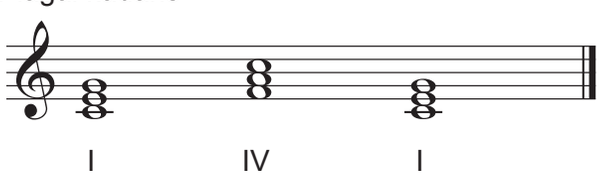

Akorların birbirleriyle bağlanışlarına **kadans** denir. Kadanslar eserdeki cümle sonlarının belirtilmesi amacı ile kullanılırlar ve akorların sıralanış biçimlerine göre farklı adlar alırlar.

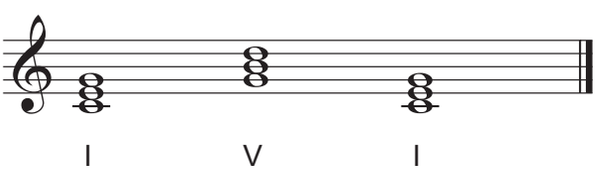
2. Etkinlik

Aşağıda verilen kadans çeşitlerini inceleyiniz.

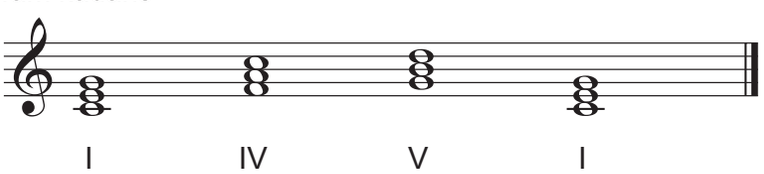
Plagal kadans

Otantik kadans

Tam kadans

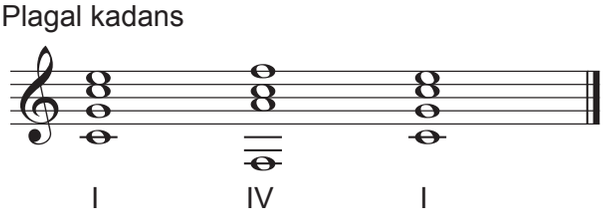

Gitarda kadansı oluşturan akorlar tellerin sıralanışına göre çevrim durumda (akor seslerinin sıralaması değiştirilerek) çalınır.

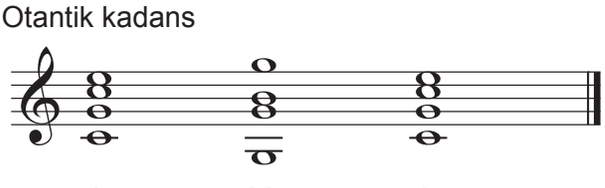
3. Etkinlik

Aşağıda verilen kadansları çalınız.

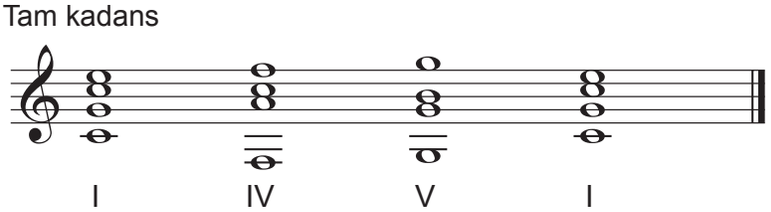
Plagal kadans

Otantik kadans

Tam kadans

3. Do Majör Tonunda Etütler

Etkinlik

Aşağıda verilen etütleri çalınız.

Etude Melodique

Joseph KUFFNER
(Jozef KÜFNER)

Allegretto

Matteo CARCASSI
(Matteyo KARKASSİ)

4. Do Majör Tonunda Eserler

Etkinlik

Aşağıda verilen eserleri çalınız.

Andantino

Fernando SOR
(Fernando SOR)

Vals

Ferdinando CARULLI

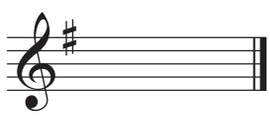
Menuet

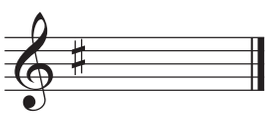
Joseph HAYDN
(Jozef HAYDIN)

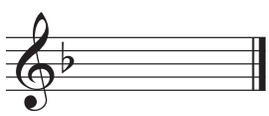

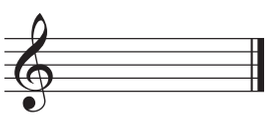
Ölçme ve Değerlendirme

1. Do majör dizisinin aldığı ses değiştirici işaret ya da işaretler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

B)

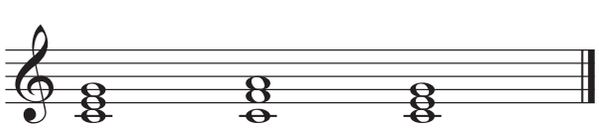
C)

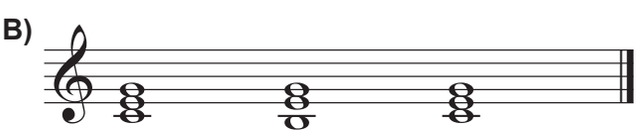
D)

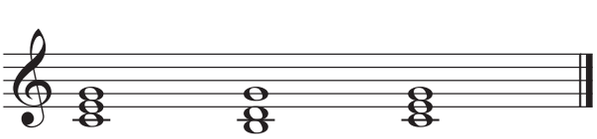
E)

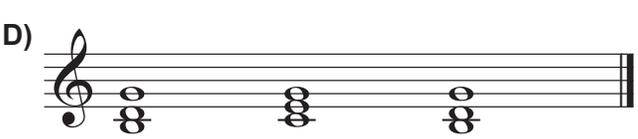
(Değiştirici işaret almaz.)

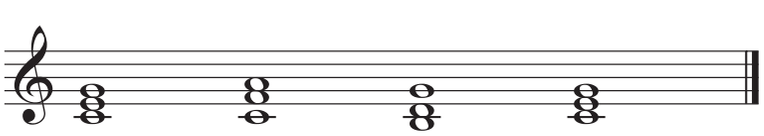
2. Do majör tonunda otantik kadans aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

E)

2. ÜNİTE

La Minör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

Hazırlık Çalışması

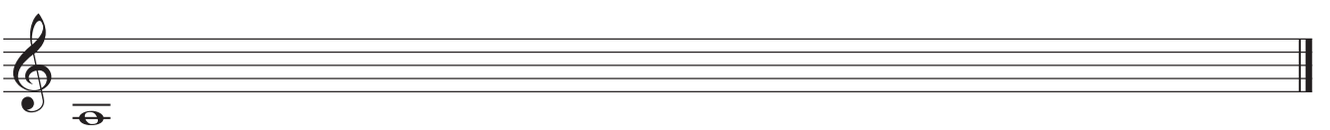
Minör diziler hakkında bilgi toplayınız.

1. La Minör Dizi Çalışmaları

1. Etkinlik

1. *Aşağıda verilen boş dizek üzerine bir oktav çıkıcı la dizisi yazınız.*

2. *La dizisini oluşturan aralıkları inceleyiniz.*

La dizisi "1 tam ses + 1 yarım ses + 2 tam ses + 1 yarım ses + 2 tam ses"in art arda gelmesi ile oluşur. Bu sıralanışa **minör dizi kalıbı** denir. Her majör tonun ilgili bir minör tonu vardır. İlgili minöre adını veren ses, majör tonun başlangıç (temel) sesinden bir küçük üçlü aşağıda bulunur. Minörler, ait oldukları majör tonun aldığı ses değiştirici işaret ya da işaretleri alır ve üç çeşide ayrılır.

1. Doğal minör: Sadece ait olduğu majör tonun aldığı ses değiştirici işaretleri alır.

2. Armonik minör: Dizinin VII. derecesi yarım ses tizleşir.

3. Melodik minör: Çıkıcı durumda dizinin VI. ve VII. dereceleri yarım ses tizleşirken inici durumda dizi doğal minör konumunda seslendirilir.

2. Etkinlik

Aşağıda verilen la minör dizileri "i m i m" ve "m a m a" formülleri ile önce tirando sonra apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

Alıştırmaları çalarken;

- Sol el ve sağ el parmaklarınızı doğru kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaları temiz ve akıcı bir biçimde seslendirmeye dikkat ediniz.

1. Alıştırma (Doğal La Minör Dizisi)

2. Alıştırma (Armonik La Minör Dizisi)

3. Alıştırma (Melodik La Minör Dizisi)

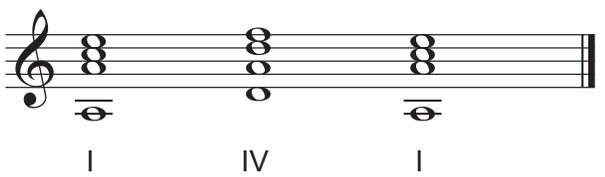
2. La Minör Tonunda Kadanslar

Etkinlik

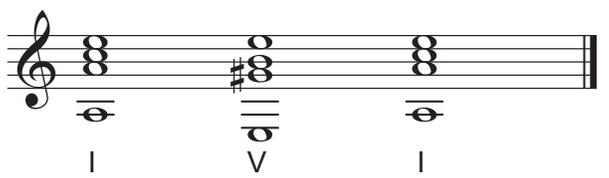
Aşağıda verilen kadansları çalınız.

Minör akorlar küçük üçlü üzerine büyük üçlü eklenmesi ile oluşur.

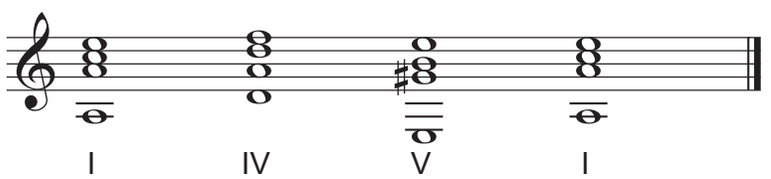
Plagal kadans

Otantik kadans

Tam kadans

3. La Minör Tonunda Etütler

Etkinlik

Aşağıda verilen etüdü çalınız.

Andantino

Dionisio AGUADO

4. La Minör Tonunda Eserler

1. Etkinlik

Aşağıda verilen eserleri çalınız.

Andante

Matteo CARCASSI

Menuet

Johann Philipp KRIEGER
(Yohan Filip KIRİGER)

Ölçme ve Değerlendirme

1. Armonik la minör dizisi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

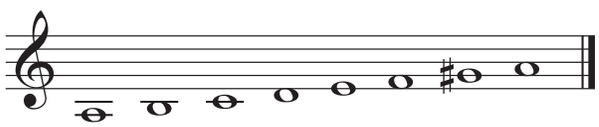
A)

B)

C)

D)

E)

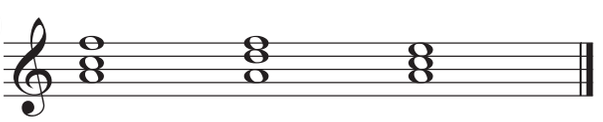

2. La minör tonunda plagal kadans aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

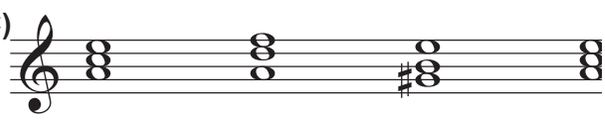
A)

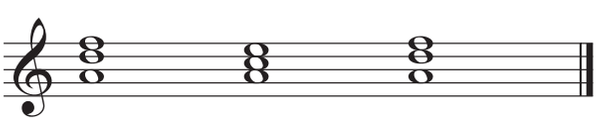
B)

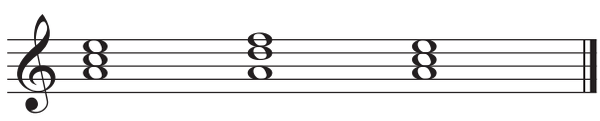
C)

D)

E)

3. ÜNİTE

Sol Majör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

Hazırlık Çalışması

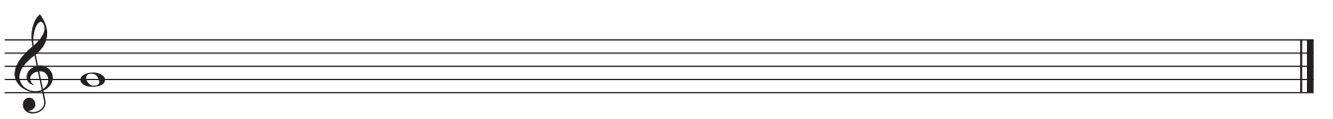
Sol majör tonunda yazılmış eserleri inceleyiniz.

1. Sol Majör Dizi Çalışmaları

1. Etkinlik

1. *Aşağıda verilen boş dizek üzerine bir oktav çıkıcı sol dizisi yazınız.*

2. *Birinci ünitede öğrendiğiniz majör dizi kalıbını sol dizisi üzerine uygulayınız.*

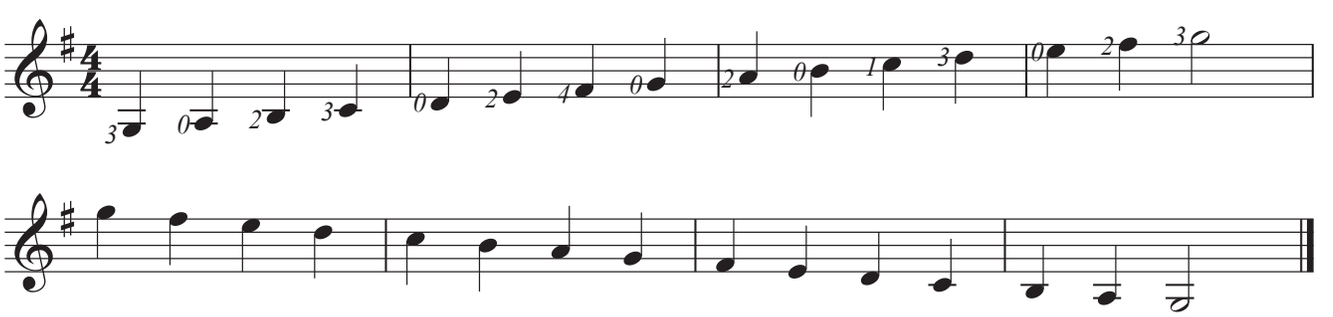
2. Etkinlik

Aşağıda verilen sol majör dizileri "i m i m" ve "m a m a" formülleri ile önce tirando sonra apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

Alıştırmaları çalarken;

- Sol el ve sağ el parmaklarınızı doğru kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaları temiz ve akıcı bir biçimde seslendirmeye dikkat ediniz.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

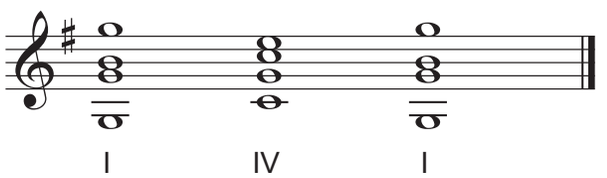

2. Sol Majör Tonunda Kadanslar

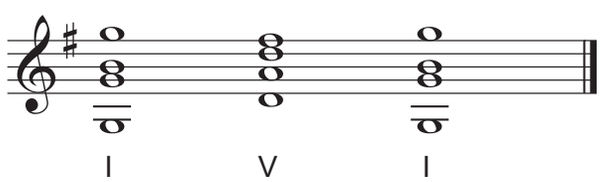
Etkinlik

Aşağıda verilen kadansları çalınız.

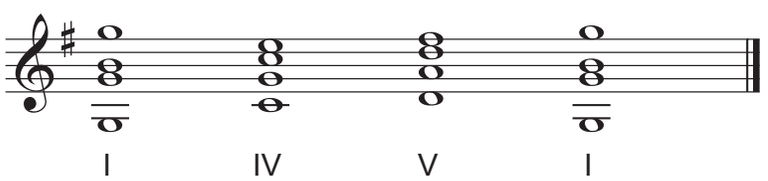
Plagal kadans

Otantik kadans

Tam kadans

3. Sol Majör Tonunda Etütler

Etkinlik

Aşağıda verilen etütleri çalınız.

Andantino

Ferdinando CARULLI

Andantino Mosso

Matteo CARCASSI

4. Sol Majör Tonunda Eserler

Etkinlik

Aşağıda verilen eserleri çalınız.

Vals

Matteo CARCASSI

Danse

Matteo CARCASSI

Vals

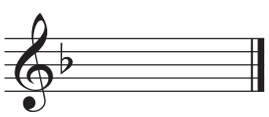
Ferdinando CARULLI

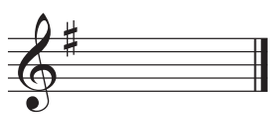

Ölçme ve Değerlendirme

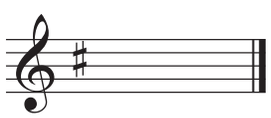
1. Sol majör dizisinin aldığı ses değiştirici işaret ya da işaretler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

B)

C)

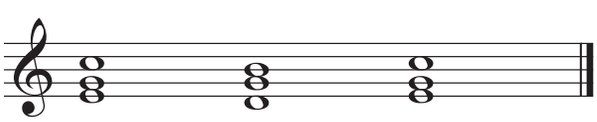
D)

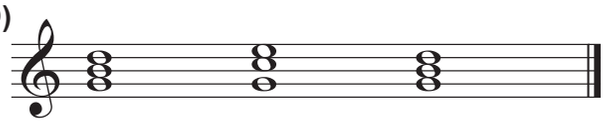
E)

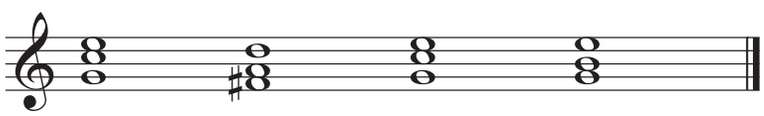
2. Sol majör tonunda plagal kadans aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

E)

4. ÜNİTE

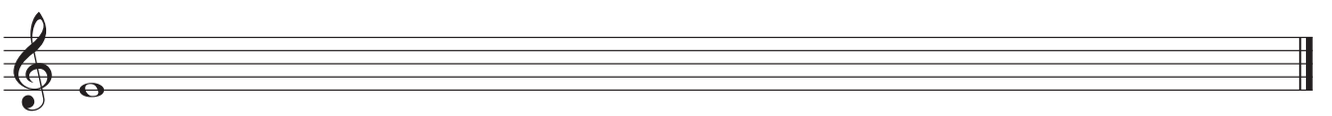
Mi Minör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

Hazırlık Çalışması
Mi minör tonunda yazılmış eserleri inceleyiniz.

1. Mi Minör Dizi Çalışmaları

1. Etkinlik

1. *Aşağıda verilen boş dizek üzerine bir oktav çıkıcı mi dizisi yazınız.*
2. *İkinci ünitede öğrendiğiniz minör dizi kalıbını mi dizisi üzerine uygulayınız.*

2. Etkinlik

Aşağıda verilen mi minör dizileri "i m i m" ve "m a m a" formülleri ile önce tirando sonra apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

Alıştırmaları çalarken;
- Sol el ve sağ el parmaklarınızı doğru kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaları temiz ve akıcı bir biçimde seslendirmeye dikkat ediniz.

1. Alıştırma (Doğal Mi Minör Dizisi)

2. Alıştırma (Armonik Mi Minör Dizisi)

3. Alıştırma (Melodik Mi Minör Dizisi)

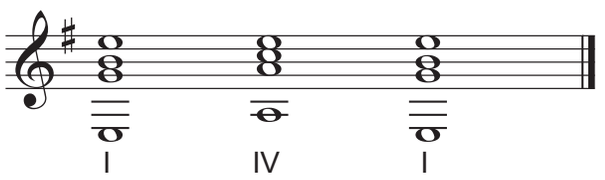

2. Mi Minör Tonunda Kadanslar

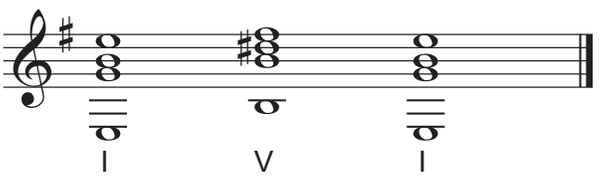
Etkinlik

Aşağıda verilen kadansları çalınız.

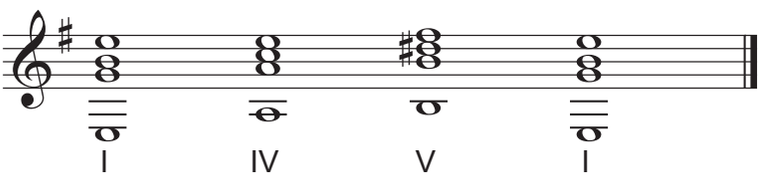
Plagal kadans

Otantik kadans

Tam kadans

3. Mi Minör Tonunda Etütler

Etkinlik

Aşağıda verilen etüdü çalınız.

Etüt

Dionisio AGUADO

4. Mi Minör Tonunda Eserler

Etkinlik

Aşağıda verilen eserleri çalınız.

Larghetto

Ferdinando CARULLI

Vals

Ferninando CARULLI

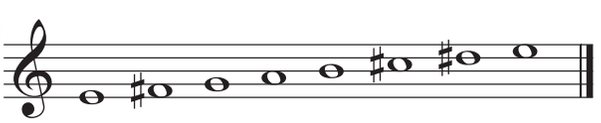
Ölçme ve Değerlendirme

1. Çıkıcı melodik mi minör dizisi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

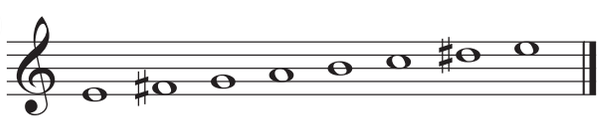
A)

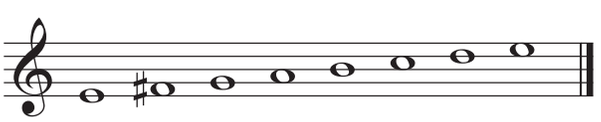
B)

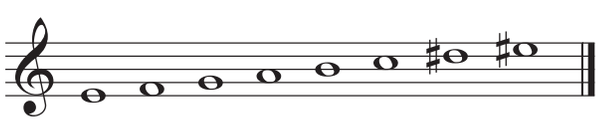
C)

D)

E)

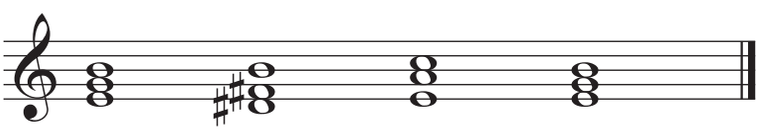
2. Mi minör tonunda tam kadans aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

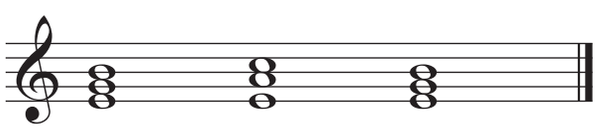
I V I

B)

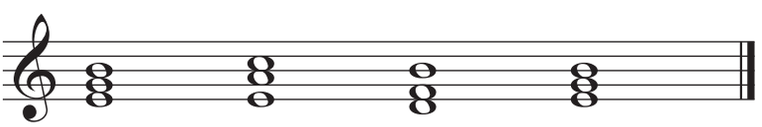
I V IV I

C)

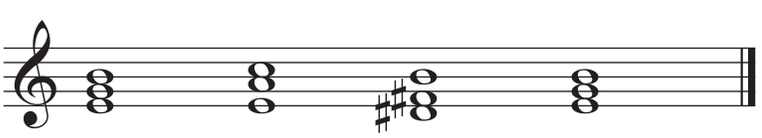
I IV I

D)

I IV V I

E)

I IV V I

5. ÜNİTE

Rast Makamında Dizi, Etüt, Eser

Hazırlık Çalışmaları

1. Türk müziğinde kullanılan ses değiştirici işaretler hakkında bilgi toplayınız.

2. Türk müziğinde kullanılan perde isimleri hakkında bilgi toplayınız.

1. Rast Makamı Dizi Çalışmaları

Türk müziğinde bir dizideki seslerin ezgi içindeki işlenişine (seyrine) **makam** denir. Makam dizileri dörtlü ve beşli ses kalıplarından oluşur. Rast makamı dizisi; rast (sol) perdesinde rast beşlisine, neva (re) perdesinde rast dörtlüsünün eklenmesiyle oluşur.

1. Etkinlik

Aşağıda verilen rast makamı dizisini ve aldığı ses değiştirici işaretleri inceleyiniz.

RAST MAKAMI DİZİSİ

Rast Beşlisi Rast Dörtlüsü

Tampere sistemde çalınmak istenen makamsal eserlerin dizilerinin komalı sesleri, kendisine en yakın seslere taşınır. Buna göre rast makamı dizisindeki bir komalık si sesi, si natürel olarak düşünülmelidir.

2. Etkinlik

Aşağıda verilen tampere sistemde yazılmış rast makamı dizisinin aldığı ses değiştirici işaretleri inceleyiniz.

TAMPERE SİSTEMDE RAST MAKAMI DİZİSİ

3. Etkinlik

Aşağıda verilen tampere sistemde yazılmış rast makamı dizisini "i m i m" ve "m a m a" formülleri ile önce tirando sonra apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

Alıştırmayı çalarken;
- Sol el ve sağ el parmaklarınızı doğru kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaları temiz ve akıcı bir biçimde seslendirmeye dikkat ediniz.

Alıştırma

2. Rast Makamında Etütler

Etkinlik

Aşağıda verilen etüdü çalınız.

Rast Etüt *

Özkan AKGÜL

* Eserin orijinal donanımı tampere sisteme uyarlanmıştır.

3. Rast Makamında Eserler

Etkinlik

Aşağıda verilen eseri çalınız.

Rast Peşrevi *

KEMANİ TATYOS EFENDİ

* Eserin orijinal donanımı tampere sisteme uyarlanmıştır.

Ölçme ve Değerlendirme

1. Rast makamı dizisinin aldığı ses değiştirici işaret ya da işaretler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

E)

Aşağıdaki noktalı yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

2. Rast makamı dizisi; rast perdesinde ……..., neva perdesinde ……... eklenmesiyle oluşur.

6. ÜNİTE

Fa Majör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

Hazırlık Çalışması

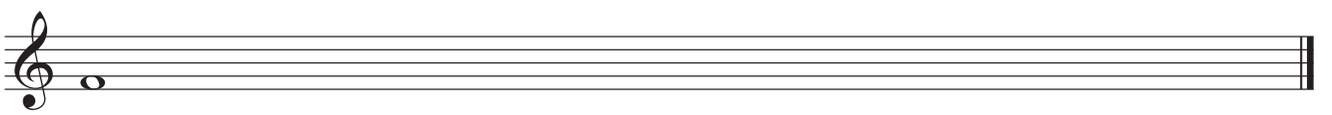
Fa majör tonunda yazılmış eserleri inceleyiniz.

1. Fa Majör Dizi Çalışmaları

1. Etkinlik

1. *Aşağıda verilen boş dizek üzerine bir oktav çıkıcı fa dizisi yazınız.*

2. *Birinci ünitede öğrendiğiniz majör dizi kalıbını fa dizisi üzerine uygulayınız.*

2. Etkinlik

Aşağıda verilen fa majör dizileri "i m i m" ve "m a m a" formülleri ile önce tirando sonra apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

Alıştırmaları çalarken;

- Sol el ve sağ el parmaklarınızı doğru kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaları temiz ve akıcı bir biçimde seslendirmeye dikkat ediniz.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

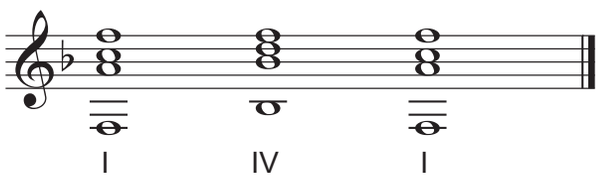

2. Fa Majör Tonunda Kadanslar

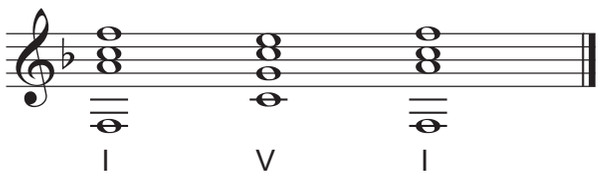
Etkinlik

Aşağıda verilen kadansları çalınız.

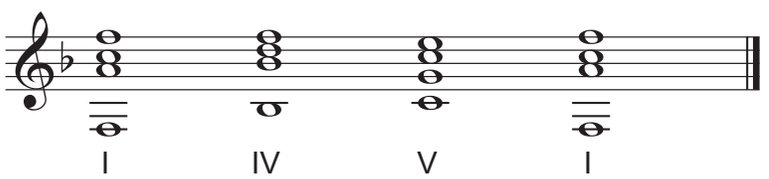
Plagal kadans

Otantik kadans

Tam kadans

3. Fa Majör Tonunda Etütler

Etkinlik

Aşağıda verilen etütleri çalınız.

Etüt

Matteo CARCASSI

Allegretto

Matteo CARCASSI

4. Fa Majör Tonunda Eserler

Etkinlik

Aşağıda verilen eserleri çalınız.

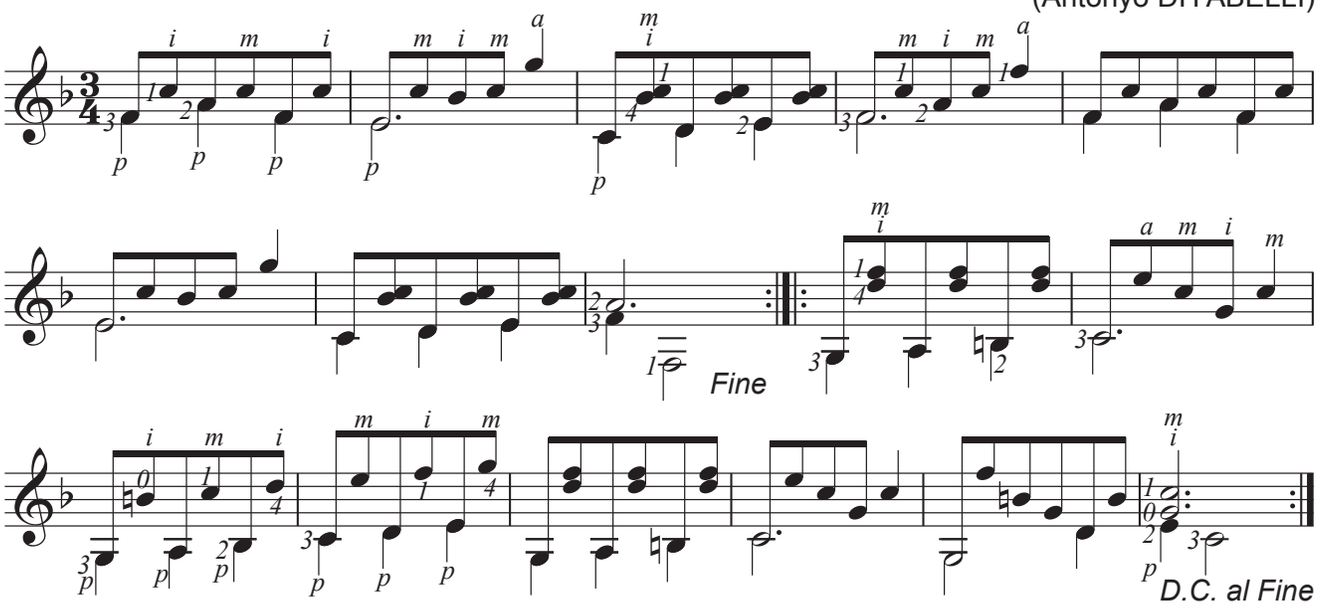
Vals

Ferdinando CARULLI

Menuet

Antonio DIABELLI
(Antonyo DİYABELLİ)

Andante

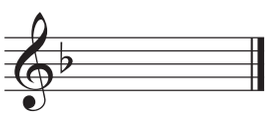
Ferdinando CARULLI

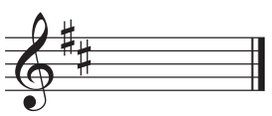

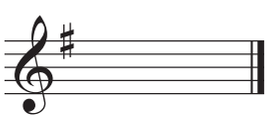
Ölçme ve Değerlendirme

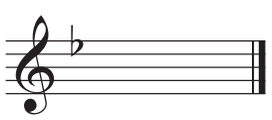
1. Fa majör dizisinin aldığı ses değiştirici işaret ya da işaretler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

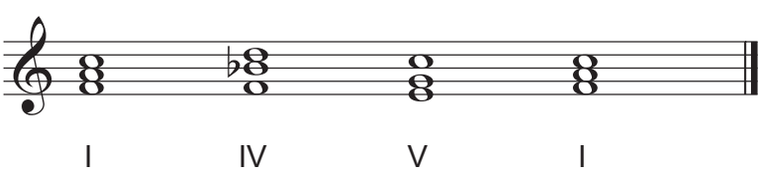
B)

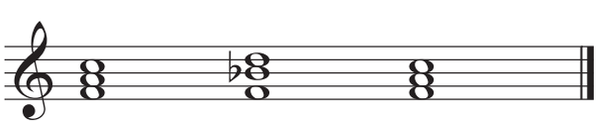
C)

D)

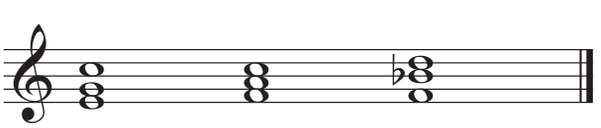
E)

2. Fa majör tonunda tam kadans aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

E)

7. ÜNİTE

Re Minör Dizi, Kadans, Etüt, Eser

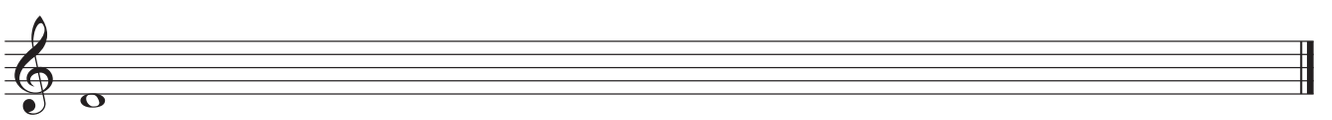
Hazırlık Çalışması

Re minör tonunda yazılmış eserleri inceleyiniz.

1. Re Minör Dizi Çalışmaları

1. Etkinlik

1. *Aşağıda verilen boş dizek üzerine bir oktav çıkıcı re dizisi yazınız.*
2. *İkinci ünitede öğrendiğiniz minör dizi kalıbını re dizisi üzerine uygulayınız.*

2. Etkinlik

Aşağıda verilen re minör dizileri "i m i m" ve "m a m a" formülleri ile önce tirando sonra apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

Alıştırmaları çalarken;
- Sol el ve sağ el parmaklarınızı doğru kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaları temiz ve akıcı bir biçimde seslendirmeye dikkat ediniz.

1. Alıştırma (Doğal Re Minör Dizisi)

2. Alıştırma (Armonik Re Minör Dizisi)

3. Alıştırma (Melodik Re Minör Dizisi)

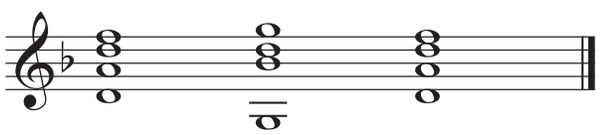

2. Re Minör Tonunda Kadanslar

Etkinlik

Aşağıda verilen kadansları çalınız.

Plagal kadans

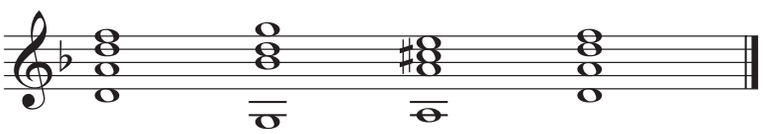
I IV I

Otantik kadans

I V I

Tam kadans

I IV V I

3. Re Minör Tonunda Etütler

Etkinlik

Aşağıda verilen etüdü çalınız.

Ballet

Ferdinando CARULLI

4. Re Minör Tonunda Eserler

Etkinlik

Aşağıda verilen eseri çalınız.

Bulerias

Bartolome CALATAYUD
(Bartolome KALATAYUD)

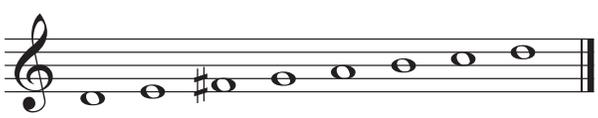
Ölçme ve Değerlendirme

1. Doğal re minör dizisi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

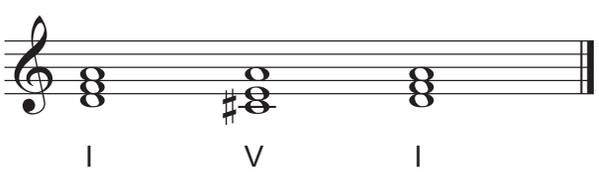

E)

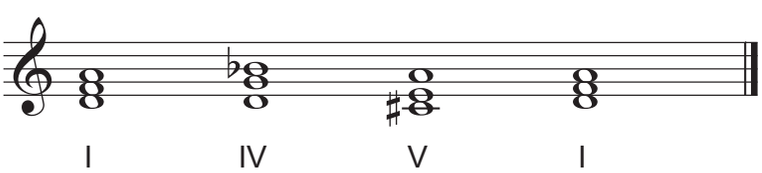

2. Re minör tonunda otantik kadans aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

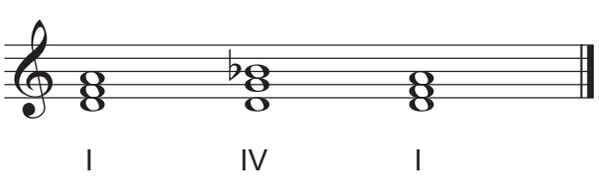
A)

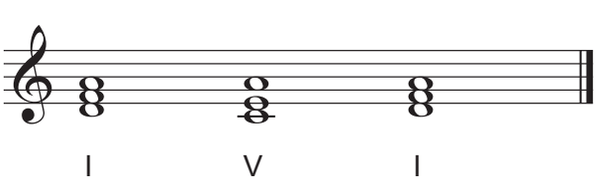
B)

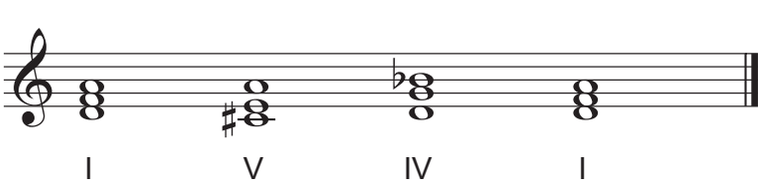
C)

D)

E)

8. ÜNİTE

Kürdi Makamında Dizi, Etüt, Eser

Hazırlık Çalışması

Kürdi makamında yazılmış eserleri inceleyiniz.

1. Kürdi Makamı Dizi Çalışmaları

Kürdi makamı dizisi; dügah (la) perdesinde kürdi dörtlüsüne, neva (re) perdesinde buselik beşlisinin eklenmesiyle oluşur.

1. Etkinlik

Aşağıda verilen kürdi makamı dizisini ve aldığı ses değiştirici işareti inceleyiniz.

KÜRDİ MAKAMI DİZİSİ

Kürdi Dörtlüsü Buselik Beşlisi

2. Etkinlik

Aşağıda verilen kürdi makamı dizisini "i m i m" ve "m a m a" formülleri ile önce tirando sonra apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

Alıştırmaları çalarken;

- Sol el ve sağ el parmaklarınızı doğru kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaları temiz ve akıcı bir biçimde seslendirmeye dikkat ediniz.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

2. Kürdi Makamında Etütler

Etkinlik

Aşağıda verilen etüdü çalınız.

Kürdi Etüt

Özkan AKGÜL

3. Kürdi Makamında Eserler

Etkinlik

Aşağıda verilen eseri çalınız.

Kürdi Peşrev

Refik FERSAN

Ölçme ve Değerlendirme

1. Kürdi makamı dizisinin aldığı ses değiştirici işaret ya da işaretler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

E)

Aşağıdaki noktalı yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

2. Kürdi makamı dizisi; dügah perdesinde ....., neva perdesinde ..... eklenmesiyle oluşur.

9. ÜNİTE

Hüseyni Makamında Dizi, Etüt, Eser

Hazırlık Çalışması

Hüseyni makamında yazılmış eserleri inceleyiniz.

1. Hüseyni Makamı Dizi Çalışmaları

Hüseyni makamı dizisi; dügah (la) perdesinde hüseyni beşlisine, hüseyni (mi) perdesinde uşşak dörtlüsünün eklenmesiyle oluşur.

1. Etkinlik

Aşağıda verilen hüseyni makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri inceleyiniz.

HÜSEYNİ MAKAMI DİZİSİ

Hüseyni Beşlisi Uşşak Dörtlüsü

Tampere sistemde makam dizilerinin komalı sesleri, en yakın seslerle birleştirildiğinden bir komalık segâh sesi, si natürel olarak çalınır.

2. Etkinlik

Aşağıda verilen tampere sistemde yazılmış hüseyni makamı dizisini ve aldığı ses değiştirici işareti inceleyiniz.

TAMPERE SİSTEMDE HÜSEYNİ MAKAMI DİZİSİ

3. Etkinlik

Aşağıda verilen hüseyni makamı dizisini "i m i m" ve "m a m a" formülleri ile önce tirando sonra apoyando tekniğini kullanarak çalınız.

Alıştırmayı çalarken;

- Sol el ve sağ el parmaklarınızı doğru kullanınız.
- Süreyi aksatmayınız.
- Notaları temiz ve akıcı bir biçimde seslendirmeye dikkat ediniz.

Alıştırma

2. Hüseyni Makamında Etütler

Etkinlik

Aşağıda verilen etüdü çalınız.

Hüseyni Etüt *

Özkan AKGÜL

* Eserin orijinal donanımı tampere sisteme uyarlanmıştır.

3. Hüseyni Makamında Eserler

Etkinlik

Aşağıda verilen eseri çalınız.

Hüseyni Peşrev *

LAVTACI ANDON

* Eserin orijinal donanımı tampere sisteme uyarlanmıştır.

Ölçme ve Değerlendirme

1. Hüseyni makamı dizisinin aldığı ses değiştirici işaret ya da işaretler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

E)

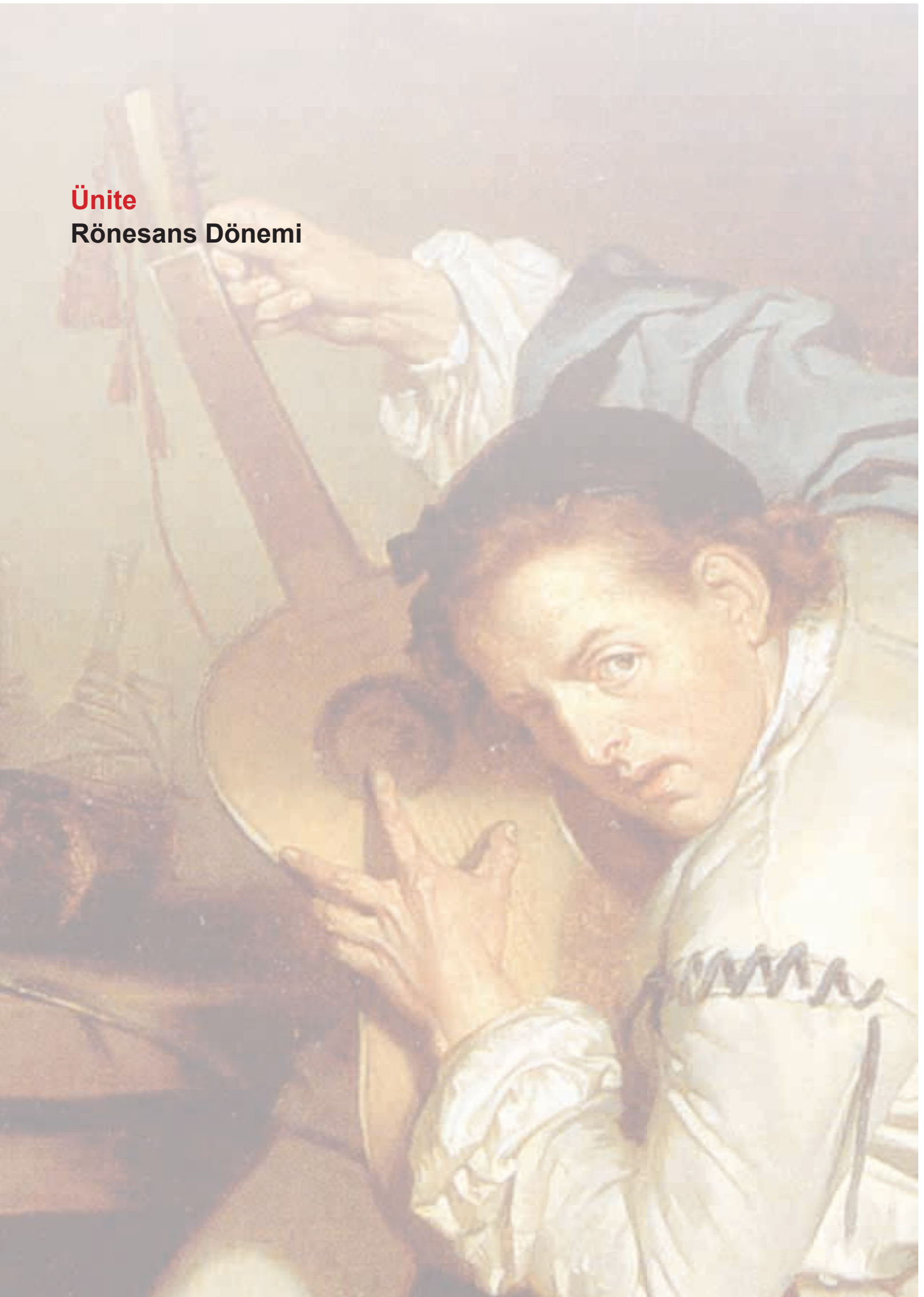
Aşağıdaki noktalı yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

2. Hüseyni makamı dizisi; dügah perdesinde ....., hüseyni perdesinde ..... eklenmesiyle oluşur.

ÖĞRENME ALANI

GİTAR MÜZİĞİNDE DÖNEMLER

Ünite
Rönesans Dönemi

ÜNİTE

Rönesans Dönemi

Hazırlık Çalışması

Rönesans Dönemine ait eserler bulup inceleyiniz.

1. Rönesans Döneminin Müziksel Biçim Özellikleri

Müzik tarihinde 1450'lerden 1600 başlarına kadar uzanan 150 yıllık bir dönemi adlandırmak için kullanılan "Rönesans", "yeniden doğuş" anlamına gelmektedir. Yeniden doğuş, Orta Çağın tutucu düşünce sisteminden kurtulma isteğini ifade etmektedir. Değişen ve gelişen dünya görüşüyle birlikte "hümanizm" düşüncesinin doğduğu bu dönemde bilim, sanat, kültür, düşünce, din ve ahlak gibi konularda çok önemli gelişmeler yaşanmıştır. Rönesans Döneminde müzik alanında yaşanan gelişmeler ve dönem eserlerinin özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

- Müzik eserlerinin ilk kez basımı gerçekleşmiştir (Ottaviano Petrucci 1501).
- Kilise modlarından, majör- minör akor sistemine geçişin temelleri atılmıştır.
- Bağımsız bir çalgı müziği stili gelişmiştir.
- "Tablatur" adı verilen, seslerin kendilerini değil, çalgı üzerinde doğrudan uygulanışlarını gösteren bir yazı sistemi kullanılmıştır.
- Din dışı müzik önem kazanmıştır.
- Eserler genellikle ölçü kullanılmadan yazılmış, daha sonraları ise ölçü ve vuruş kullanılmaya başlanmıştır.
- Ezgilerdeki yavaşlama, nota süreleri uzatılarak yapılmıştır.
- Abartılı ve ani değişiklik içeren nüans ve vurgular çok az kullanılmıştır.

Luis Milan'ın 1536'da yayımlanan El Maestro adlı kitabının ön yüzünde Orpheus Vihuela çalarken

Etkinlik

Yandaki görselde verilen Rönesans Dönemine ait tablatur örneğini inceleyerek günümüz nota yazım sistemi ile karşılaştırınız.

Toda Mi Vida Os Ame
Luis MILAN

a. Rönesans Döneminde Kullanılan Şarkı Formları ve Temel Özellikleri

Pavane (Pavan)

İki dörtlük ya da dört dörtlük nadir olarak da üç dörtlük ölçüde, kökeni belli olmayan, ağır tempolu bir saray dansıdır. 17. yüzyıla gelindiğinde yerini "allemande"ye bırakmıştır.

Pavane

Fantasie (Fantezi)

Biçim ve anlam bakımından özgür formda oluşturulmuş, düş dünyasını temel alan çalgı müziğidir. Bu türün ilk ustası, lavta sanatçısı Francesco Canova da Milano'dur.

Estampe (Estamp)

On iki sekizlik ölçüde, hızlı tempoda seslendirilen çalgı müziği formudur. Geliştirilmiş biçimleri yüzyıllar boyu kullanılmıştır.

Salterello

Salterello (Salterello)

Üç sekizlik ya da altı sekizlik ölçüde, sıçrayarak ve el çırparak oynanan hızlı tempolu bir İtalyan dansıdır. İlk örnekleri 14. yüzyılda görülmüştür. 15. yüzyılda saray dansı niteliğini almış, 16. yüzyılda ise tüm Avrupa'ya yayılmıştır.

Dance (Dans)

Temel özelliklerini halk danslarından alan ve giderek saray dansına dönüşen çalgısal eşlik müziğidir.

Folias (Folyas)

Üç dörtlük ölçüde genelde solo oynanan Portekiz dansıdır. 16 ve 17. yüzyıllarda İspanya'ya oradan da bütün Avrupa'ya yayılmıştır.

Galliarde (Galyard)

Altı sekizlik ya da üç dörtlük ölçüde, İtalyan saray dansıdır. Estetik figürlerle doludur. Çiftler tarafından oynanır.

Galliarde

Passamezzo (Passamezzo)

İki zamanlı ya da üç zamanlı, hızlı tempoda yazılmış İtalyan dansıdır. "Pavane" ve "salterello"ya benzer; fakat pavandan hızlıdır.

Passamezzo

Tedesca (Tedeska)

15. yüzyıl Alman dansıdır. Vals kıvraklığında hareketli bir yapıya sahiptir.

Nachtanz

Nachtanz (Nahdans)

Üç dörtlük ya da altı sekizlik ölçüde, hızlı tempolu bir Alman dansıdır. "Salterello" ve "galliarde" gibi hareketli İtalyan danslarına benzemektedir.

2. Rönesans Dönemi Bestecileri

Luis MILAN (Luis MİLAN) (1500-1561)

İspanyol besteci ve vihuelisttir. “El Maestro” adlı kitabı vihuela müziği için yazılmış ilk büyük eserdir. Eserleri günümüz gitar repertuvarında da çok sık kullanılmaktadır.

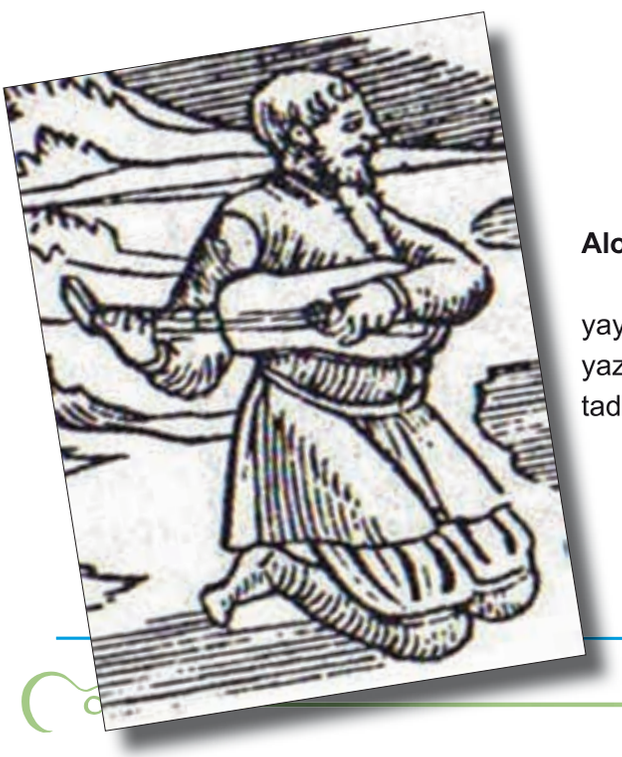
Luis MILAN

Luis de NARVAEZ (Luis de NARVAES) (1500-1555)

İspanya’da vihuelanın gelişiminde çok büyük katkısı olmuş besteci ve vihuelisttir. Yazdığı kitaplarda Yunan efsanelerine, dinî ilahilere ve halk şarkılarına yer vermiştir.

Luis de NARVAEZ

Alonso de MUDARRA (Alonso de MUDARRA) (1510-1580)

İspanyol besteci ve vihuelisttir. Dört telli gitar için yayımlanmış ilk müzik eserleri kendisine aittir. Vihuela için yazdığı eserler vihuelistler için önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

Alonso de MUDARRA

John DOWLAND (Can DOVLEND) (1563 - 1626)

İngiliz besteci ve lavtacıdır. Seksenin üzerinde eser yazmıştır. Eserlerindeki lirik ve melodik anlatım dikkat çekicidir.

John DOWLAND

Jean Baptiste BESARD (Jan Batist BESAR) (1567 - 1617)

Fransız besteci ve lavtacıdır. Lavta çalım tekniklerini açıkladığı kitapları bulunmaktadır.

Jean Baptiste BESARD

Miguel de FUENLLANA (Migel de FUENYANA) (1500-1579)

İspanyol besteci ve vihuelisttir. En önemli eseri "Orphenica Lyra" vihuela için eğitici bilgiler ve farklı düzeylerde parçalar içermektedir.

Thomas ROBINSON (Tamıs RABİNSIN) (1589-1610)

İngiliz besteci, lavtacı ve müzik eğitmenidir. Lavta ve dönemin diğer müzik aletlerini öğretici metotları bulunmaktadır.

Etkinlik

Rönesans Dönemi bestecilerinin eserlerinden bulabildiklerinizi dinleyerek isimlerini yazınız.

BESTECİLER	DİNLEDİĞİNİZ ESERLER
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Rönesans Dönemi Eserleri

Etkinlik

Aşağıda verilen Rönesans Dönemi eserlerini çalınız.

Branle Gay

Jean Baptiste BESARD

Spagnoletta

Anonim

Pavane

Luis MILAN

Romanesca

Alonso de MUDARRA

Guardame Las Vacas

Luis de NARVAEZ

Ölçme ve Değerlendirme

1. Rönesans Döneminde yaşanan gelişmeleri düşünerek dönemin müzik tarihi içerisindeki önemini değerlendiriniz.

2. Aşağıdakilerden hangisi Rönesans Dönemi şarkı formlarından değildir?

A) Galliarde B) Prelude C) Nachtanz D) Passamezzo E) Dance

3. Aşağıdakilerden hangisi Rönesans Dönemi bestecilerinden değildir?

A) Luis de Narvaez
B) Miguel de Fuenllana
C) Jean Baptiste Besard
D) Francisco Tarrega
E) John Dowland

4. Aşağıdakilerden hangisi Rönesans Dönemi eserlerinin özelliklerinden değildir?

A) Tablatur sistemi kullanılmıştır.
B) Majör minör sistemine geçiş başlamıştır.
C) Hız terimleri kullanılmamıştır.
D) Din dışı ögeler kullanılmaya başlanmıştır.
E) Nota yazısı günümüzdeki şekliyle kullanılmıştır.

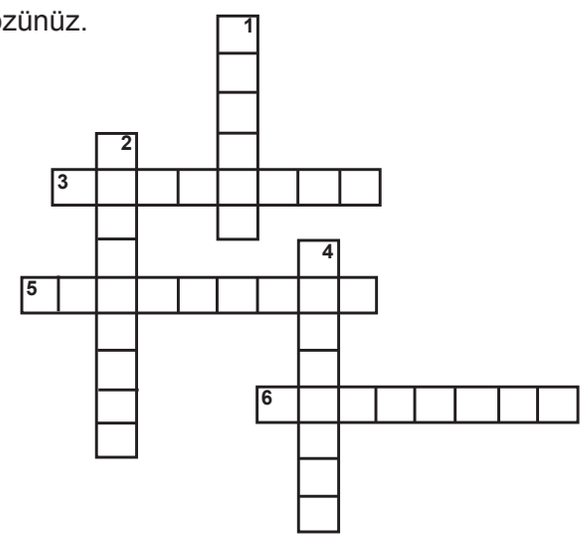
I. Hızlı tempoludur.
II. Sıçrayarak ,el çırparak oynanır.
III. Üç sekizlik ya da altı sekizlik ölçüde yazılmıştır.
IV. İtalyan dansıdır.

5. Yukarıda özellikleri verilen Rönesans Dönemi şarkı formu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Salterallo B) Fantasie C) Estampe D) Pavane E) Folias

6. Aşağıdaki soruları cevaplayarak yandaki bulmacayı çözünüz.

1. Üç dörtlük ölçüde yazılmış solo oynanan Portekiz dansı.
2. Altı sekizlik ya da üç dörtlük ölçüde yazılmış çiftler tarafından oynanan İtalyan dansı.
3. Seslerin çalgı üzerinde uygulanışını gösteren müzik yazısı.
4. Düş dünyasını temel alan çalgı müziği formu.
5. "El Maestro" isimli kitabın yazarı, İspanyol besteci ve vihuelist.
6. Üç dörtlük ya da altı sekizlik ölçüde yazılmış hızlı tempolu Alman dansı.

ÖĞRENME ALANI

GİTAR DAĞARCIĞI

Ünite
Uygulama, Geliştirme ve Sergileme Dağarcığı

ÜNİTE

Uygulama, Geliştirme ve Sergileme Dağarcığı

Hazırlık Çalışması

Bir konser dağarcığı hazırlanırken nelere dikkat edilir? Araştırınız.

Dağarcık, çalmak için seçilip hazırlanmış olan etüt ve eserlerin tümüne verilen isimdir. Dağarcığa müzik dilinde repertuvar da denir. Yıl boyunca çalıştığınız etüt ve eserlerden seçerek hazırlayacağınız bir dağarcık, her zaman sunuma hazır ve ezbere çalabileceğiniz durumda olmalıdır.

Oluşturduğunuz dağarcığı çeşitli etkinlikler (dinleti, konser, sınav) aracılığıyla sergilemeniz, sahne deneyimi kazanmanıza ve ileri seviyedeki eserlere öz güvenli adımlarla yönelmenize katkı sağlayacaktır.

Etkinlik

Öğretmeninizle birlikte seçerek hazırlayacağınız bir repertuvarı, konser performansı düzeyinde çalışarak sergileyiniz.

1. Öğrenilen Tüm Teknik ve Teorik Bilgilere Uygun Etüt Çalışması

Etkinlik

Aşağıda verilen etütleri öğrendiğiniz tekniklere uygun olarak çalınız.

Allegretto

Mauro GIULIANI

Andante

Ferdinando CARULLI

m i m i
m m
p i p i
4
2
4
2
m i m i
p i p i
p
m i m i
D.C. al Fine

2. Öğrenilen Tüm Teknik ve Teorik Bilgilere Uygun Eser Çalışması

1. Etkinlik

Aşağıda verilen eserleri öğrendiğiniz tekniklere uygun olarak çalınız.

Greensleves

Anonim

Menuet

Matteo CARCASSI

Rondo

Ferdinando CARULLI

i m i m
i m i m i m
3
4
4
1
p
p i m i
m p
p
i
2 0 4
1
3

2. Etkinlik

Aşağıda verilen iki gitar için yazılmış eserleri öğretmeninizle birlikte çalınız.

Andante in C

Ferdinando CARULLI

m i m i
4
p p i m a
4
2
1
3
4
2
3
2
4

Allegro in G

Joseph KUFFNER

Allegro Moderato in C

Joseph KUFFNER

Andante in G

Ferdinando CARULLI

Bu ünitenin değerlendirme çalışmaları öğretmenin etkinlikler sürecindeki gözlemlerine dayalı olarak yapılacaktır.

Ek 1

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı : .....
Sınıfı : .....
Numarası : .....

Tarih: .....

Bu çalışmada neler yaptım?

Bu çalışmada neler öğrendim?

Bu çalışmada başarılı olduğum bölümler:

Bu çalışmada en çok zorlandığım bölümler:

Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

Bu çalışmayı tekrar yapsaydım şu şekilde yapardım:

Ek 2

ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU

Açıklama : Bu form, etkinlik süresince öğrencilerin, yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır.

Ünite Adı : .....

Adı ve Soyadı : .....
Sınıfı : .....
Numarası : .....

BECERİLER	DERECELER				
	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her Zaman
	1	2	3	4	5
I. DERSE HAZIRLIK					
1. Bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağını bilir.					
2. Ulaştığı kaynaklardan etkin biçimde yararlanır.					
3. Derse çalgısı, ayaklığı ve notalarıyla eksiksiz gelir.					
4. Derse, çalışarak gelir.					
Toplam					
II. ETKİNLİKLERE KATILMA					
1. Gitar öğrencisi olarak bireysel sorumluluklarının farkındadır.					
2. Öğretmenini dinler, söylediklerini uygular.					
Toplam					
III. İNCELEME – ARAŞTIRMA – GÖZLEM					
1. Bilgi toplamak için çeşitli kaynaklara başvurur.					
2. Kendisine verilen kaynaklarla yetinmeyip başka kaynaklar araştırır.					
3. İnceleme ve araştırma ödevlerini özenerek yapar.					
4. Gözlemlerini dikkatli şekilde yapar.					
5. Gözlemleri sonucunda mantıksal çıkarımlarda bulunur.					
6. Araştırma ve inceleme sonucunda genellemeler yapar.					
Toplam					
GENEL TOPLAM					

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

A

akort : Telli çalgılarda tellerin belirli aralıklara göre ayarlanması.
allegretto : Çabukça. Moderato- Allegro arasında tempoda.
allegro : Canlı, çabuk, sevinçli.
allemande : 4/4 lük ölçüde bir Alman dansı. Süit formunun ilk bölümü.
andante : Ağırca.
andantino : Yavaşça. Andanteden biraz hızlı.
aralık : İki nota arasındaki ses yüksekliği.
armoni : Uyum, ahenk, seslerin kaynaşması.

D

da capo (D C) : Başa dön.

E

etüt : Çalışma, alıştırma parçası.

F

fine : Son.
form : Biçim, şekil.

K

koma : Makamsal müzikte bir tam ses aralığının dokuzda biri. En küçük ses birimi.

L

larghetto : Largo'dan biraz hızlı.
largo : Çok ağır.

M

menuet : 3/4 lük ölçüde bir Fransız dansı.
moderato : Orta hızda.
mosso : Canlı.

P

peşrev : Hane adı verilen bölümleri olan ve çoğu zaman dört haneden oluşturularak fasıllarda ilk icra edilen klasik Türk müziğinin en büyük formlarından biri.
poco : Az, biraz.

R

romanesca : Düşsel ve duygusal nitelikli eser.
rondo : Ana temanın birçok kez tekrarlanmasıyla oluşturulan dans müziği.

T

tampere : Bir oktavın on iki eşit aralığa bölündüğü akort düzeni.

V

vals : 3/4 lük ölçüde bir Alman dansı.

KAYNAKÇA

AGUADO, Dionissio, **Metodo de Guitarra**, Adelfas, Madrid.

ARENAS, Rodriguez, **La Escuela De La Guiterra, Libro I**, Spain.

AYDINTAN, Ziya, **Gitar Metodu I**, Evrensel Müzikevi, Ankara, 1995.

BİLGE, Ender, **Rönesans Döneminde Gitar**, Dokuz Eylül Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 1996.

CARCASSI, Matteo, **25 Etudes**.

CARLEVARO, Abel, **School Of Guitar**, Boosey and Hawkes.

CARULLI, Ferdinando, **Metodo Completo, Vol. II**, Ricordi, Milano, 1962.

_____, **Vingt - Quatre Morceaux Tres Faciles, Op.121.**

CEMİL, Murat, **Klasik Gitar Metodu**, Aktüel Yayınları, Alfa Akademi, İstanbul, 2005.

CHAPMAN, Richard, **Bütün yönleriyle Gitarlar,** Dost Kitapevi Yayınları, Ankara, 1999.

CHIESA, Ruggero, **Tecnica Fondamentale Della Chitarra, Vol. I**, Edizioni Suvini Zerboni, Milano.

ÇELİK, Serdar, **Türkiye'de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Başlangıç Gitar Öğretiminde Uygulanan Yöntem ve Tekniklerin İncelenmesi**, Dokuz Eylül Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 2005.

ELMAS, Yıldız, **Sorularla Gitar**, Pan Yayıncılık, İstanbul, 1994.

GAZİMİHÂL Mahmut Ragıp, **Mûsıkî Sözlüğü**, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1961.

GİULLİANİ, Mauro, **Douze Ecossaises Pour La Guitare, Op. 33**, Vienna, 1811.

İLYASOĞLU, Evin, **Zaman İçinde Müzik**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1999.

KANNECİ, Ahmet, **Gitar Metodu**, Evrensel Müzikevi, Ankara, 1998.

KAYAALP, İbrahim, **Klasik Gitar Metodu**, Senfoni Müzikevi, İzmir, 2000.

KÜÇÜKAY, Bekir, **Klasik Gitar İçin Başlangıç Metodu**, İstanbul, 1992.

NOAD, Frederick, **Guitar Anthology, The Renaissance Guitar,** Ariel Publications, New York, 1974.

OAKES, David, **Classical and Fingerstyle Guitar Techniques**, Hal Leonard Corporation.

PARKEING, **Christopher, Guitar Method, Vol. I,** Hal Leonard Corporation 1972.

PUJOL, Emilio, **Metodo Razionale Per Chitarra, Vol. I**, Ricordi, İtalia, 1933.

RENDE, Efgan, **Francisco Tarrega'nın Klasik Gitar Eğitimine Katkıları**, Uludağ Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi), Bursa, 2006.

SAY, AHMET, **Müzik Tarihi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1995.

_____, **Müziğin Kitabı,** Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 2001.

_____, **Müzik Sözlüğü**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 2002.

SÖZER, Vural, **Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi,** Remzi Kitabevi Yayınları, İstanbul,1986.

ŞAKLAR, Ceyhun, **Klasik Gitarda Sağ El Tekniği Üzerine Yeni Bir Yaklaşım**, İstanbul Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2001.

TRT, **Türk Müziği Repertuvarı**.

Türkçe Sözlük, TDK Yayınları, Ankara, 2005.

Yazım Kılavuzu, TDK Yayınları, Ankara, 2005.